HER YERDE 3 KURUŞ

VAKIT

CUMA 4 NİSAN 1941 ☆ YIL: 24 * SAYI: 8341

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta Kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Bugün 6 Sayfa

12 | 21 — 15 Marttan itibaren toplanacak kuponların her 25 adedine mukabil "VAKIT OKUYUCULARI KÜTÜPHANESI„ serisinden Şahin Reis Romanının 3 büyük forması hediye edilecektir.

Bekârlık vergisi karşısında ne düşünüyorlar?

(Yazısı 2 ncide)

Mareşal Badoğliyonun ithamları

Yazan: ASIM US

İtalyan kabinesine nezaretsiz nazır sıfatile iştirak eden faşist partisinin nüfuzlu azasından Farinaçi Rejima Fasista ismi ile neşretmekte olduğu gazetede bir müddet evvel mareşal Badoğliyo'yu şiddetle tenkit etmişti; İtalyan ordularının eski genelkurmay başkanı da Tribuna gazetesinde bu tenkidata cevap vermişti. Fakat mareşal Badoğliyo'nun cevabını ihtiva eden 23 İkincikânun 1941 tarihli Tribuna nüshası hükûmetçe müsadere edilmiş olduğundan bu münakaşanın mahiyeti iyice anlaşılamamıştı.

Bu defa Tribunanın Musolini tarafından toplattırılan nüshalarından biri Yunanlı dostlarımızın ellerine geçmiştir. Mareşal Badoğlinin Farinaçiye verdiği cevap bir kaç gün evvel Atina ajansı tarafından neşrolundu. Eski İtalyan genelkurmay başkanının telgraf haberleri arasında göze çarpmıyan bu yazısı okununca neden dolayı vazifesinden istifa ettiği ve neden dolayı Tribuna gazetesinin toplatıldığı, İtalyan ordusunun nasıl sessiz, sadasız bir buhran geçirmekte bulunduğu pek iyi anlaşılıyor.

Mareşal Badoğliyo Farinaçiye "Behey avukat" tabiri ile hitap eden bu yazısında şöyle diyor:

— Behey avukat, harp işleri üzerinde siz söz söylemezden evvel benim mahrem raporlarımın muhteviyatını bilenlerden malûmat almaklığın lâzımdır. Bu raporları görürseniz anlarsınız ki ben orduda serbest bir iş birliği istiyordum; yoksa körü körüne emre itaat değil. İtalyan genelkurmayı diğer hangi bir memleket genelkurmayından seviyece daha aşağı değildir; şu veya bu tarafın peşine takılarak sürüklenmeği kabul etmez. Biz ancak böyle bir müttefikin muhtemel yardımına istinat edebiliriz; fakat topyekûn yardıma değil. Zira topyekûn bir yardım bir politikanın sonu İtalyan milletinin aleyhine çıkar. Benim vatanperverlik hissiyatım ve krallık makamının emirlerine hareketlerimi uydurmak hususundaki şiddetli arzum size daha fazla söylememe manidir.„

Mareşal Badoğliyo'nun bu sözleri biraz dikkatle okunursa onun Farinaçiye hitaben yaptığı bu tarizler dolayısile Mussoliniyi istihdaf etmektedir. Müstâfi İtalyan başkumandanı bu sözleri ile İtalyan başvekilinin Almanlar elinde irade ve ihtiyarını kaybeden bir âlet haline gelmiş olduğunu açıkça ifade ediyor. Sözlerin sonunda krallık makamına bağlılıktan bahsederek Duçeye velev ki ima suretile işarete bulunmaması da İtalyan başvekiline karşı içindeki iğbirar ve infialin derecesini gösteriyor.

İtalya gibi harp içinde olan bir memlekette ordudan çekilmiş bir kumandanın şahsi kıymeti ne olursa olsun matbuat vasıtasile bu kadar şiddetli bir yazı neşredebilmesi demokratik idareye tabi memleketlerde bile tahammül edilemez bir kanunsuzluk ve disiplinsizliktir; bu kadar ağır bir suça karşı alınacak tedbir bu neşriyatı yapan kumandanın harp divanına verilmesi lâzım gelir. Fakat bu tarzda bir kanunsuzluk ve disiplinsizlik İtalya gibi totalier rejime tabi bir memlekette vukua gelmiş olursa ancak inzibati tedbirlerin daha ağır olması tabii değil midir?

Halbuki böyle olmuyor. Mareşal Badoğlionun ağır ithamlarına karşı sadece Tribuna gazetesinin nüshaları ortadan kaldırılıyor. Niçin böyle oluyor? Çünkü Mussolini artık eski Duçe değildir. İtalyan diktatörü şahsi kararları ile İtalyayı nasıl bir inkıraz uçurumuna sürüklediğini pek âlâ anlıyor. Mareşal Badoğliyonun şiddetli ithamlarına karşı kendinde açık surette cevap vermek kudretini bulamıyor. İşte bunun için suçlarını bilen insanlara mahsus korkaklıkla sabır ve tahammül gösteriyor.

Hiç şüphe yoktur ki mareşal Badoğlio'nun Tribuna gazetesinde

(Devamı Sa. 2 sü. 1 de)

Yugoslav haberleri

Alman - Yugoslav harbi bekleniyor

Almanlar Yugoslav ordusunun terhisini istiyor

Bütün Almanlar Yugoslavyayı terketti

Londra, 3 (A.A.) — Times gazetesinin Belgrat muhabiri Yugoslavyadaki vaziyet hakkında şunları yazmaktadır:

Yugoslavya ile Almanya arasındaki münasebetlerin buhranlı bir safhaya girmesinin yaklaştığı aşikârdır. Alman raporlar Belgrattaki Alman elçisi B. Von Heeren'in yeni Yugoslav hükûmetine şu üç talepte bulunduğunu göstermektedir:

1 — Zuhur eden hâdiseler için tarziye,

2 — Yugoslavyanın üçlü pakta iltihakının tasdiki,

(Devamı Sa. 4 sü. 2 de)

Yunan - Yugoslav hududunda 200 bin ingiliz askeri

Boston, 3 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Boston radyosunun bildirdiğine göre, İngilterenin Mısır ordusuna mensup motörlü kuvvetler ve müteaddit piyade tümenleri Şelâniğe çıkarılmıştır. Bu kuvvetler Yunan — Yugoslav hududu istikametinde ilerlemektedir. İngiliz kuvvetlerinin mevcudu 73.000 kişi tahmin edilmektedir.

United Pres, bu haberi tamamlıyarak Yunan — Yugoslav hududunda son haftalarda tahşit olunan İngiliz ordusunun 130.000 ilâ 200.000 olduğunu bildirmektedir.

Maarif Vekilliğinin bir kararı

Ilk, orta ve yüksek okullar 15 mayısta tatil oluyor

Maarif müdürlüğünde toplanan müfettişler imtihan programlarını hazırladı

Ankara, 3 (A.A.) — Haber aldığımıza göre, maarif vekilliği 1940 - 1941 ders yılı resmî ve hususî müesseselerdeki tedris faaliyetini 15 mayıs 1941 tarihine kadar bitirilmesi için aşağıdaki hususları kararlaştırarak alâkadarlara tebliğ etmiştir:

1 — Bütün ilk okulların ders ve imtihan faaliyetleri 15 mayıs 1941 tarihine kadar bitirilmiş olacaktır.

2 — Orta okul ve liselerde ve öğretmen okullarında 16 nisan akşamı derslere son verilecektir.

3 — 21 nisanda lise bitirme imtihanlarına ve 22 nisanda orta okul eleme imtihanlarına başlanacaktır.

Türkçe eleme imtihanları 22, tabiat bilgisi 25 ve matematik 26 nisan tarihlerinde yapılacak. 30 nisanda da orta okulların sözlü imtihanlarına başlanacaktır.

(Devamı Sa. 4 sü. 1 de)

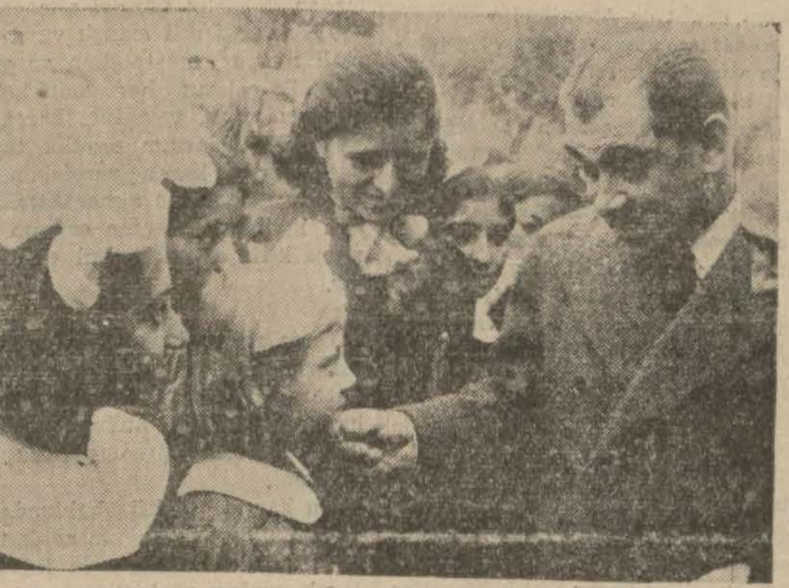

Maarif Vekilimiz Hasan Âli Yücel, ilkokul talebeleri arasında

Hırvat Lideri

Macek

Yugoslav başvekil muavinliğini kabul etti

Belgrat, 3 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Hırvat lideri Maçek Yugoslavya Başvekil muavinliğini kabul etmiştir.

Bu haber, Maçek ile Hırvat umumî valisi Şuşiç, Hırvat partisi reis vekili Koşutiç ve Aprit umumî kâtibi Krunoviç'in yaptıkları konferanstan sonra bildirilmiştir.

Suriye hükûmeti

Reisliğine Halet Bey getirildi

Berutta

Karışıklıklar oldu, iki kişi öldü

Beyrut, 3 (A.A.) — D.N.B:

Fransanın Suriye yüksek komiseri, yeni hükûmet reisliğine Halet Bey Alam'ı tayin etmiştir. Halet Bey, kendi arkadaşlarını bizzat kendisi tayin hakkını haiz bulunmaktadır.

(Devamı Sa. 4 sü. 4 te)

Afrika Cephesinde

Meiso işgal edildi

İngiliz tayyareleri beyannameler atıyor

İtalyanlar Habeş intikamından korkuyor

Musavva düşmek üzere

(Yazısı 4 üncüde)

Amerika

İtalyaya nota verdi

Ruzvelt İtalya ataşesinin Amerikadan alınmasını istedi

Vaşington, 3 (A.A.) — Amerika hükûmeti, tayfaları tarafından batırılan İtalyan vapurları hâdisesine karışmış olduğundan dolayı İtalyanın Amerika deniz ataşesini derhal geri almasını istemiştir.

Reisicumhur Ruzveltin emirleri üzerine hareket eden hariciye nazırı Hal bugün İtalyan büyük elçisine bir nota vererek deniz ataşesi amiral Alberto Lais'in derhal

(Devamı Sa. 4 sü. 4 te)

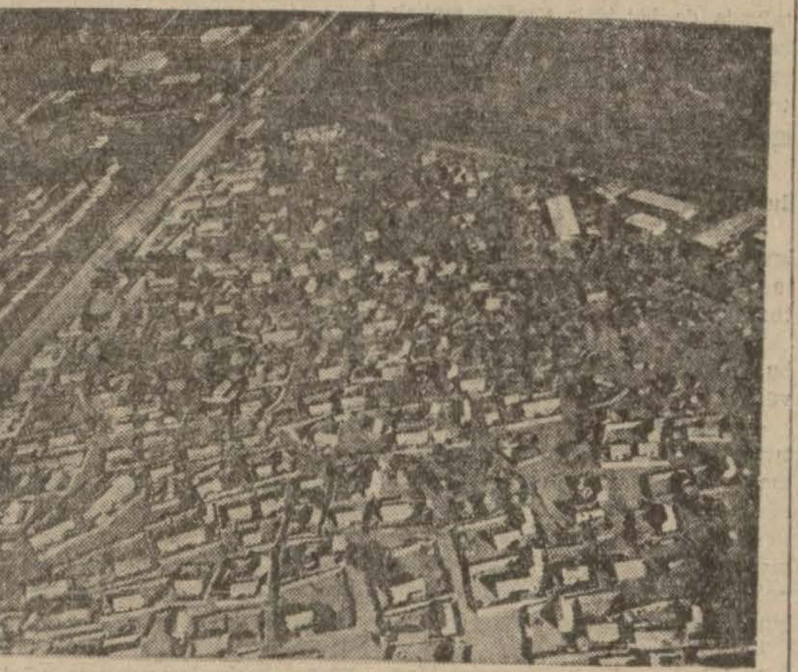

İngiliz kuvvetleri tarafından işgal edilmek üzere bulunan Musavva'nın tayyareden alınmış bir resmi...

İntihar eden Macar Başvekili Kont Teleki

Macar Başvekili

İNTİHAR ETTİ

Başvekil bıraktığı mektupta sebebini izah etti

Bardosi

Başvekil tayin edildi

Budapeşte, 3 (A.A.) — Röyter:

Macar Başvekili Kont Teleki, gece intihar etmiş ve bu sabah cesedi odasında bulunmuştur. Bırakmış olduğu mektupta, başvekil, güç ve bedbaht vazifesine devam için kendisinde kâfi kuvvet görmediğini bildirmiştir.

Başvekilin intiharını gizli tutmak için bazı teşebbüsler yapılmış ise de bu teşebbüsler muvaffak olmamıştır. Haber, çok derin bir tesir hasıl etmiştir.

Budapeşte, 3 (A.A.) — Ofi:

Otopsi neticesinde Macar başvekili Kont Telekinin intihar etmiş olduğunun teeyyüd ettiği resmen bildirilmektedir.

Budapeşte, 3 (A.A.) — Müteveffa başvekil Kont Teleki 1879 senesinde Katolik bir aileden doğmuş ve Frerler mektebinde okuduktan sonra Budapeşte üniversitesinde hukuk, coğrafya ve sosyoloji tahsili yapmıştır.

(Devamı Sa. 4 sü. 3 de)

Günlerin Peşinden:

"Ebced„ ın tefsiri

Nasreddin Hocaya sormuşlar:

— Şu "Ebced" neye yarar, demişler.

Hoca cevap vermiş:

— Bu, her halde bir düâ olacak. Fakat ne ölüye okunduğunu gördüm, ne diriye!„

Hoca merhumun bu lâtifesine telmih olarak manasız şeyleri arapça Alfabenin harflerini bir yere toplayıp okumaktan ibaret olan "Ebced" e benzetiyorlar.

Bununla beraber manası olmıyan bu "Ebced" i vaktile tefsir eden bir cerci hoca çıkmıştır. Ramazanda bir köye giden bu hoca efendi köylülerin kendisine ikramından memnun olmamış. Akşamları kabak yemekten bıkmış, usanmış. İma ve işaret ile de derdini anlatamayınca bir gün vaaza çıktığı zaman dinliyenlere:

"Şimdi size "Ebced" in tefsirini ukuyacağım„ demiş ve şöylece devam etmiş:

— Ebced = Bu köylülerin kulağını pek çek!

Hövvez = Bunlar hocaya ikram etmesini bilmez!

Hotti = Hoca kabakları yuttî!

Kelemen = Ben bu işe gelemem!„

İşte bu suretle köylüleri yola getirmiş.

Görülüyor ki "Ebced" hem hiç bir işe yaramıyor, hem de pek çok işe yarıyor.

"At binenin, kılıç kuşananın„ dedikleri gibi mahir olan adam elinde en manasız şeyler manalanıyor. Harpte donanma da böyledir: İngilizlerin elinde donanma müthiş bir harp silâhıdır; fakat İtalyanların elinde hiçbir işe yaramaz, sadece bir göstermelik.

Hasan Kumçayı

İki muhtekir mahkeme kararından sonra kaçtı

Dün asliye ikinci ceza mahkemesi tarafından tevkiflerine karar verilen iki ihtikâr maznunu tacir, mahkemeden çıkar çıkmaz kalabalığa karışarak kaçmışlardır.

Bunlar, Zindankapısında nalbur Yako Bahar ile yine nalbul Abdullahtır.

Yako Bahar geçenlerde İzmirden kilosu 28 kuruştan çivi almış ve bunu 34 kuruşa Abdullaha satmış, Abdullah da üzerine fâhiş bir kâr ilâve etmek suretile zincirleme ihtikâr yapmışlardır.

Dün yapılan duruşmaya her iki tacir de suçlarını tevil yoluna sapmış, mahkeme tevkiflerine ve muhakemenin de şahitlerin celbi için başka bir güne bırakılmasına karar vermiştir.

Ancak polis refakatinde dışarı çıkarılan Yako Bahar ile Abdullah birdenbire kalabalığa karışarak firar etmişlerdir.

Vaziyet zabıtaya bildirilmiş, her iki mevkufun aranmasına girişilmiştir. Dün bundan başka aynı mahkemede, Şebat Semarya adında bir tütüncü, 5 kuruşa satılması lâzım gelen makarayı 15 kuruşa satmak suçundan tevkif olunmuştur.

Tramvaylarda karne ve aktarma biletler

Bugünden itibaren tatbik edilecektir

Tramvay idaresinin hazırlamış olduğu aylık karnelerle aktarmalı biletler bugünden itibaren tatbik mevkiine konacaktır. Karne almak üzere müracaat edenlerin miktarı dün öğleye kadar 200 kişiye balig olmuştu. Aktarmalı biletlere gelince; aktarmalı biletlerin kullanma tarzları tramvay arabalarına asılmıştır. Aktarmalı bilet üzerinde tarih bulunacak bir gün için muteber olacaktır. Aktarmalı biletlerde birinci mevki 11, ikinci mevki 7,5 kuruştur. Aktarma mahalleri; Şişli, Hamam, Taksim, Karaköy Beşiktaş, Ortaköy, Eminönü, Sirkeci, Fatih, Aksaray, Beyazıttır.

Aktarma bileti alan yolcu gideceği İstasyondan evvel bir istasyona indiği takdirde biletin hükmü kalmıyacaktır.

MEFKÛRE

Millî, aşk ve his romanı

Yarın VAKIT sütunlarında takip etmeyi unutmayınız

Radyo Gazetesi

Kont Telekı'nin intiharı

Günün en fazla heyecanlı haberi şudur: Macaristan Başvekili Kont Telekinin füc'eten vefat ettiği haber verilmiş, iken Londra radyosu, Telekinin ecell ile olmayıp intihar ettiğini bildirmesidir. Yapılan muayenede bu cihet resmen tesbit olunmuştur.

Bu mühim hâdisenin akisilerine intizar edilebilir.

Yugoslavyaya karşı iki mihver gazete ve radyolarının hücumları devam ediyor. Alman radyosu Sırplar tarafından yapılan mevhum zulümlerden bahsediyor.

Berlin radyosu söze şöyle başladı:

— Sırp köylerinden gelen muhacirler, Sırpların yaptıkları fena muameleleri, yapılan yağmaları ve yangınları anlatıyorlar.

Halbuki Alman radyosunun mevzuu bahsettiği köydeki Almanlar resmen bütün söylenenleri yalanlamıştır.

Alman radyosu, bu haberlerden sonra "Fakat Hırvatlar bu hususta Sırplarla beraber değildirler. Geçen harpte Alman saflarında dövüşen Hırvatlar, Polonyanın vaziyetine düşmek istemezler.,,

Anlaşılıyor ki, Almanlar Svetkoviç hükûmetini bu suretle korkutarak üçlü pakta girmesini temin etmişlerdir. Yeni hükûmet, Yugoslav istiklalinden hiç bir fedakârlıkta bulunmamaya azimkâr olduğunu bildirilmektedir.

İtalyanların daha ihtiyatlı davrandığı söylenmektedir. İtalya, bir muharebe çıkmasını istememektedir. Çünkü o takdirde Arnavutluk cephesinde müşkülât başlıyacaktır ve bu İtalyanlar için bir felâket olacaktır. İtalya, bu yüzden Almanyayı tazyik etmektedir.

HIRVAT - SIRP İHTİLÂFI YOKTUR

Hırvatlarla Sırplar arasında ihtilâf çıkmamıştır. Kraflık meclisine seçilen üç âzadan biri Hırvattır. Hırvat lideri Maçek te bugün Belgrada gelecektir.

Yugoslavyanın Moskova elçisi Gabriloviçin hariciye nazırlığına getirileceği söylenmektedir. Gabriloviç Moskovada sempati uyandırmış bir diplomattır.

Yugoslavyada askeri vaziyet hemen hemen umumi seferberlik halini almıştır. Hattâ bugün veya yarın umumi seferberlik ilân edeceği beklenmektedir. Çünkü gelen haberler, Alman kuvvetlerinin Macaristana girdiğini bildirmektedir.

HİTLERİN EMRİ BEKLENİYOR

Berlin Yugoslavyayı değil, Hırvatistan namında bir devlet tanıyor.

Hitler, bugün son sözünü söyliyecektir. Alman orduları kumandanları ile sıkı bir temastadırlar. Ve Alman orduları Hitlerin emrini beklemektedirler.

Romanyaya gelen Alman askerlerinin Romen askerleri üzerinde bir infial uyandırmıştır. Alman askerleri Romen askerlerine mukabil 20 — 30 misli fazla aylık almaktadırlar. Alman askerlerine verilen para da Romanya hazinesinden verilmektedir.

Bulgaristanda uyanan endişeye başvekil şu sözlerle tercüman olmuştur:

— Etrafımızda cereyan eden hâdiselerin nasıl cereyan edeceğini bilmiyoruz. Başvekil Bulgar milletinin ve ordunun hazır olduğunu da ilâve etmiştir.

Mihverin hiddetine hedef olan bir başka devlet de Amerikadır.

Amerikanın mihver ticaret gemilerine vaziyet etmesi Mihver gazetelerini köpürtmüştür.

Amerika radyosunun bildirdiğine göre Mihver gemilerindeki tayfalar gemileri tahrip için konsoloslardan emirler almışlardır. Mihver gazeteleri ve radyoları bunun ahlâksızlık olduğunu söyliyecek kadar ileri gitmişlerdir.

İngiliz ve Amerika radyoları da cevap vererek mihver devletlerinin ahlâktan bahsedecek vaziyette olmadıklarını söylemişlerdir.

GENERAL DÖ GOL'ÜN SEYAHATİ

General dö Gol'ün Kahireye gitmesinin sebebi anlaşılıyor. İtalyanın mağlûbiyeti üzerine Fransız Somalisi mevzuu bahsolmaktadır. Fransız Somalisi şimdiye kadar Vişi hükûmetine tâbi bulunuyordu. Anlaşılan dö Gol, başka müstemlekelerde tertip ettiği darbelere benzer bir darbe ile burayı elde edecektir.

Vişi hükûmeti buna karşı tedbir almıştır. Petenin radyoda bir nutkuna dö Goliş hücum edecektir. Dö Golün de radyo ile Petene cevap vereceği muhakkaktır.

Matsuokanın Roma ziyareti sona ermiştir. Berline döneceği, fakat bunun resmi olmadığı bildirilmektedir.

Matsuokanın seyahatinden ümit edilen neticeler alınamayacağı tahmin edilmektedir. Halbuki mihver gazeteleri, aylardanberi bu seyahat etrafında çok parlak neşriyat yapmakta idiler.

ARNAVUTLUKTAKİ SÜKÛN

Arnavutluk cephesinden gelen haberlere göre İtalyanlar son günlerde hiç bir faaliyet gösteremedikleri gibi derin bir sükûn içindedirler. Musolini niçin sükût etmekte ve hareketsiz kalmaktadır. Bunun, her halde bir mânası olmak gerektir. Yugoslav hâdiselerinin Almanyada olduğu gibi İtalyada da bir tesir yaptığı muhakkaktır. İtalyan ordusunda büyük bir şaşkınlık husule getirdiği muhakkaktır.

İsviçreye fındık ihracatımız arttı

İsviçreye fındık ihracına devam edilmektedir. Son günlerde İsviçreli alıcılara Akçakoca mahsullerinden 500 çuval fındık verilmiştir.

Evvelce de yazdığımız gibi, Akçakoca fındık mahsulü, ecnebi piyasalara yeni yeni sürülmiye başlanmıştır. Bu mıntaka mahsüllerinden bir parti de Türk - Alman ticaret anlaşmasının fındık kontenjanına ait liste dahilinde Almanlara satılmıştır.

Diğer taraftan Isveçten de fındık üzerine talepler gelmektedir. Fakat hükûmet, İsveçe lisans vermediğinden bu talepler karşılanmamaktadır.

Şeker saklayan bakkal adliyeye verildi

Fiyat mürakabe komisyonu, dün de mutad toplantılarından birini yapmıştır.

Dünkü toplantıda mağazasında üç çuval şeker bulunduğu halde bu hususta istenen beyannameyi vermiyen bir bakkalın vaziyeti görüşülmüştür. Bakkal, bu hareketi millî korunma kanununa muhalif görüldüğünden adliyeye verilmiştir.

Mareşal Badoğliyonun itirafları

(Baş tarafı 1 incide)

neşrettiği sözler kendine mahsus fikirler değildir. Bu fikirlere İtalyan ordusundan çekilmiş olan ve hâlâ vazife başında bulunan kumandanların iştirak ettikleri muhakkaktır. Bilhassa Almanların tazyiki ile başlıyan son Akdeniz muharebesinde İtalyan harp filosunun en kıymetli unsurlarını kaybettiği halde İngilizlerin en küçük bir hasara uğramadıkları, ve Afrikada bütün İtalyan imparatorluğunun elden çıktığı anlaşıldıktan sonra bu isyankâr fikirler daha ziyade sahasını genişletecektir ve nihayet İtalyan ordusunun bir gün kendi içinden çıktığı, onun çökmesi ile beraber faşist İtalyanın da yıkıldığı görülecektir. İtalyan milletine hiç olmazsa anavatanı kurtarabilmek için görünürde bundan başka çare kalmamıştır.

ASIM US

Bekârlık vergisi karşısında ne düşünüyorlar

Hukukçular diyor ki:

İnsanı evlenmiye cebretmek basit bir düşüncedir. Evlenmek için evvelâ imkân vermelidir..

ANKETİ YAPAN: **Muzaffer Acar**

Bir kaç defa tazelenen "Bekârlık vergisi,, meselesi artık bir hakikat olmak üzeredir.

Ankaradan gelen haberler bekârlık vergisi hakkındaki projenin alâkalı encümenlerin tetkikinden geçmiş olduğunu gösteriyor.

Çankırı mebusu Sırrı tarafından hazırlanmış olan bu kanun lâyihasına göre askeri hizmetini yapmış ve henüz evlenmemiş bekâr erkeklerle, on yed'sini doldurduğu halde evlenmiyen genç kızlardan bekârlık vergisi alınacaktır. Bu vergi asli maaşlı veya ücretli memur, müstahdem ve yevmiye ile çalışan her sınıf bekâr halktan maaş, yevmiye, ücret ve para kazançlarının senelik tutarı üzerinden ve kazanç vergisinin yüz de onu nisbetinde alınacaktır. Kanun lâyihası evlenme çağının sonunu kırk olarak kabul etmektedir.

* * *

Uzun zamandanberi dolaşan şayialardan sonra birdenbire hakikate yaklaşan "Bekârlık vergisi,, hakkında evvelâ hukukçuların ne düşündüklerini öğrenmeyi faydalı buldum..

Bu kanun teklifi hakkında ne düşündüğünü sorduğum avukat İrfan Emin Kösemihaloğlu toplu olarak şunları söyledi:

— İnsan evlensin diye emredildiği için evlenmez, çünkü insan kurulan veya münasinçe bir tarafına dümen takılan bir âlet değildir. Evlenmek bir çok âmillerin bir araya gelmesile emrivaki halini alan mühim bir içtimaî hâdisedir. Bunu üç beş kuruşluk bir vergi ile halle kalkışmak çok basit bir düşüncedir. Evlenmek salâhiyetini kendinde bulmak bir yuvanın nâzımı vazifesini yüklenmek, müşterek hayata esaslı bir düzen vermek, devlet idaresi kadar zor bir şeydir.

Sağımızda, solumuzda gördüğümüz bir çok düşüncesiz evlenmelerin ne gibi facialarda, rezaletlerde karar kıldığını daima görüyoruz. Evlenmek, bahtiyar olmak, bahtiyar etmek içindir, yoksa rast gele bir insanı harcamak için değil..

Bu düşünceler dolayısiledir ki ben evlenme mevzuundan evvel aile ahlâkının bir aile iktısadiyatının, hulâsa aile mevzuunu teşkilendiren her şeyin tamamile hazırlanmasını birinci şart olarak ararım.

Eğer bütün bunlar hallolursa o zaman mevzu kendiliğinden yokla girmiş, hedefini bulmuş olur.

Bu itibarla vergi şeklinde icbarı, fena, manasız münasebetsiz, bulurum.

GALİP BİNGÖLÜN FİKİRLERİ

Altıncı noter Galip Bingöl şimdiye kadar şaka olarak dönen bu haberin birden hakikat olmağa yaklaşmasının verdiği hayret içinde sualime şu cevabı verdi:

— Evvelâ bilmiyoruz, bu kanun vergi almak için mi, yoksa evlenmeği teşvik etmek için mi konuyor? Bu bilinmedikçe doğru bir tahlil yapamayız

— Her halde evlenmeyi teşvik ve nüfusu artırmak için olmalı, aksini düşünemeyiz..

Dedim. O zaman şu cevabı verdi:

— Teşvik içinse, o takdirde tam muvaffakıyet bence çok şüpheli - dir. Evvelâ kadınları ele alalım. Yaş haddi 17 - 45 olduğuna göre derhal aklıma gelen bir misali size söyliyeyim: Bir kadın tanıyorum, 38 yaşındadır.. Bu kadın 25 yaşında dört çocuğu ile dul kalmış bir talihsizdir. Bu çocuklardan biri şimdi yüksek tahsilini bitirmek üzeredir. Diğer sebepler bertaraf, yalnız bu çocuğun gruru annesinin evlenmesine mani olmıyacak mıdır?

Erkeklere gelince: Erkekler arasında da parası olmıyan gençler var. Hayat esasen kolay bir dava değil.. Bu beş parasız gençler, veya yuva kuracak malî kudreti olmıyanlar nasıl evlenirler.

Bir mesele de bu yeni vaziyetle tabir caizse koca borsasının yükseleceği ve iyi kocaların nadir eşya sırasına gireceğidir. İyi koca bugün kaf ve gibi bir şeydir.. Kadın bu mecburiyet karşısında evlenmek istese de aradığını biraz güç bulacaktır.

Sonra beni bu meselede en çok korkutan, tabiat kanunları ve cemiyet nizammın bozulmasıdır. Kadınlar böyle bir kanun olmasa da evlenmek istiyeceklerdir. Fakat kadınlar kanunda evvel veya sonra bu arzularını ifşa edemezler.. Çünkü kadınlarda hepimizin sevdiği bir hicap vardır ve biz bunun bozulmasını asla istemeyiz..

Bu nizamı bozan kadın belki çıkacaktır, fakat bütün ömrünce de kocasından bir nebze hürmet görmiyecektir.

Diğer bir mesele de şehirlerdeki bekâr erkek ve kadın nüfusu nisbtinin tesbit olunup olunmadığıdır. Teklifin pratik bir eda taşımadığını gösterir taraflarından biri de budur. Eğer bir şehirde bekâr erkek miktarı bekâr kadın miktarından azsa kocasız kalan kadınlar şehir, şehir divar divar dolaşıp koca mı arasınlar..

En mühim bir nokta da vaziyetini teklife uyduramıyonlardan alınacak verginin bütün cemiyet tabakalarına göre nisbetlerinin ne olacağıdır.. Bir amele ile bir bankerin mükelefiyetleri onları aynı arzuya icbar edemez.

Bir mesele daha: Vergiyi ödeyecek iktidarda olmıyanlar hakkında nasıl takibat yapılacak? Hukuki bakımdan vergi borcunu vermiyenlere cezaî takip de yapılmaktadır. Şu halde bekârlık vergisini vermiyen genç kızları karakol karakol sürükleyip hapse mi atacağız...

Çok iyi takdir olunmalıdır ki kadın hiç bir zaman fakruhalini meydana vurmak istemez.. Bir genç kızın annesinden kalan eskileri bozup kendisine yeni yaptığı ve komşusunun küpesini yüzüğünü taktığı görülür.. Bu vaziyet karşısında mahalle mümessilleri, ocaklar bu kızın vergi verecek iktidarda olduğu hatasına da düşebilirler.. O zaman ne olacak, bu kız hapse mi atılacak.. Ya talibi çıkmazsa, "koca!" diye mi yalvaracak?.

— Bütün bunlara rağmen sizce bu verginin tutar tarafı yok mudur?

— Bence bir sartla bu iş doğrudur. Eğer bütün bekârlardan alınacak paralar, evleneceklerin

(Devamı 6 ncıda)

Ne Temelî?

Bir yanlış ki resmi vesikalara kadar girdiğini görüyoruz:

(Müstahdimin) vergisi! Vâkıa çalıştırdığı kimselerin vergisi dolayısile çalıştırandan çıktığına göre (Müstahdim) demenin yanlışlığı nihayet verginin mevzuuna ait kanun tarifine aykırılıktan ibaret kalır. Fakat esasen atılması, yerine (emekçi) gibi bir münasibinin alınması lâzım gelen bu kelimeye asıl (müstahdim) den ayrılacak bir suret vermek gerek...

(Müstahdimin) dememeli, (müstahdemin) demeli.

Türk Deniz Tarihinden Yapraklar:

Cezayir Dayısının verdiği söz!.

Yazan: *Y. Ragıp Onen*

3

Levaşe Rayıya tekrar başvurdu:

— Yirmi dört Fransız esirini bırakın. Ben şahsan Marsilyadakilerin de kurtulmasını size vaat ve temin ediyorum, dedi.

Dayı cidden sevdiği Levaşenin bu teminatı karşısında şöyle cevap verdi:

— Levaşe?.. Senin büyük hatırın için esirleri bırakacağım. Ama sen de bir Türk gibi verdiğin sözü muhakkak tutmalısın?..

— Göreceksiniz!.. Bir aya varmadan Türk esirleri buraya gelecek, ben de yüzümün akıyla karşınıza çıkacağım!..

— Görelim... Levaşe..

Hakikaten yirmi gün sonra Marsilyadan haber geldi

Türk esirleri serbest bırakılmış, geliyorlardı. Bir kaç gün sonra Cezayir limanında bir Fransız kadırgası görünürdü. Muhakkak Türk esirleri bunda idi. Reisler, korsanlar arkadaşlarını karşılamak üzere sahile toplandılar... Sarılıp öpüşeceklerdi... Kadırgadan bir kayık ayrıldı, yavaş yavaş geliyordu.... Nihayet sahile yanaştı. İçinden kör, topal eli değnekli sakat bir takım insanlar çıktı. Reisler bunların yanına yaklaştılar, acaba gözleri mi aldanıyordu? Bunlar Türk reis ve korsanlarından bambaşka insanlardı: Mevcutları onu bulan bu esirler Tunuslu bir kaç zavallı idi. Marsilyadaki Türk esirleri yerine bunlar gönderilmişti. Türk reis ve korsanları derhal saraya koşarak Dayıya gelen esirleri anlattılar. Dayı divana malûmat verdi. Herkes Fransızlara karşı müthiş bir kin beslemeye başladı. Levaşe Fransız kralının aldatıldığına, hatanın muhakkak tamir edileceğini binlerce istavrozla temin etti. Divan pek güçlükle yatıştırılabildi.

Fakat Türk korsanları bu aldatılmayı bir türlü hazmedememiş - lerdi. Gemisine atlayan reisler Akdenize açıldılar. Fransız sahillerine ani baskınlar yapıyor, yüzlerce esir alıp bol ganimetlerle Cezayire dönüyorlardı. Daymın bunlara bir şey demeye hakkı yoktu.

Bu sıralarda İspanyol kalyonlarında bulunan yedi Türk esiri kayıkla kaçarken Fransızlar tarafından yakalandılar ve küreğe kondular. Levaşe evvelce iade edilmiyen esirler meselesi henüz halledilmemişken ortaya böyle yeni bir mesele çıkmasını hiç doğru bulmuyor. Fransa kralına mektup yazarak şöyle diyordu.

— Türkler intikam almak üzere denizlere açıldılar. Bu işin sonu fena olacak... Vurulmadık sahilimiz kalmıyacak!

Fransa kralından şöyle cevap geldi:

— Böyle hırsız korsanlarla mukavele yapmak Fransa kralının şanına lâyık değildir..

Levaşe çok fena bir mevkide idi. Kendisinin konsolosluktan affını isteyip duruyordu. Dö Turvil isminde bir Fransız gemilerile Cezayire geldi. Esir edilmiş Fransızları istedi. Dayı ve divan kendisini hürmetle kabul ettiler. Hattâ istediği esirleri verdiler:

— Ama bu değildir ki Türk esirlerinden vaz geçiyoruz.. Biz âlicenaplık gösterip isteğinizi yerine getiriyoruz. Siz ise bizim 20 esirimizi vermiyorsunuz... Sonunda zararlı biz değil siz çıkarsınız...

Fransız donanması istediği esirleri alıp gitikten sonra divan altı senedenberi hediye üstüne hediye gönderen Holandalılarla bir sulh muahedesi yaptı. Holanda her sene vergi olarak halat, direk, barut ve gülle verecekti. Bu muahede Fransızlar tarafından öğrenilince fena sarsıldılar. Bir yandan da korsanların Fransız sahillerinde yaptıkları tahribata dair üstüste zararlar her tarafa yayılıyordu.

1680 senesinde 11 eylûlde, bir Fransız mümessili Cezayire geldi. Dayının huzuruna çıkarak korsanların tahribatından acı acı şikâyet etti. Cevap olarak şunu aldı:

— Yirmi Türk esiri gelmedikçe mücadeleye son verilmiyecektir.

Aradan uzun bir zaman geçmeden Virel ve Hayetden isminde iki Fransız mümessili daha geldi... Bunlar Cezayirle Fransa arasında evvelce aktedilmiş olan muahedenin tamamen tatbikini ve her ne şekilde olursa olsun hiç bir Fransızın esir edilmemesini istediler. Heriflerde utanma yok!... 20 Türk esirinden hiç bahis bile etmediler. Divan muahedeyi tamamen tatbik için 20 esirin mutlaka serbest bırakılmasını şart koştu. Buna göre mukavele tazelendi. Fransızlar da çekilip gittiler. Kısa bir zaman sonra esirlerden mektup geldi. Serbest bırakılacakları verde şark donanmasının kalyonlarında zincire vurulduklarını yazıyorlardı. Bu yirmi esire yapılan eza ve cefa karşısında Fransaya gönderilen şiddetli bir ultimatomdan sonra divan 1681 senesinde Fransaya harp ilân etti. Münasebat kesildikten bir müddet sonra 29 Fransız gemisi ile 300 esir Cezayir limanına getirilmiş bulunuyordu.

1682 senesinin temmuzunda bir Fransız donanması Cezayir önüne geldi. On beş gün kadar dolaşıp nümayiş yaptı. 20 ağustos gecesi Fransız donanmasından kaleye ateş başladı. 12 evlûle kadar hava müsait oldukça iki taraf top ateşi yaptılar. Hava bozduğundan Fransız donanması çekilip gitti.

Bir seneye yakın bir zaman geçti. Ertesi sene haziranında Fransız filosu yine Cezayir önünde göründü ve 26 haziran akşamı habersiz bombardımana başladı. Bu sırada Cezayirde bir hükûmet darbesi olmuş. Mezemorta Dayılığa geçmişti. Bir çok kimseler Fransız konsoloshanesine hücum etti. Eski Dayının çok iyi ahbabı olan ihtiyar Levaşeyi hastalıktan yürüyemiyecek halde tutup kale burcuna çıkardılar ve orada bir topun ağzına bağlayıp topun fitilini ateşlediler. Konsolos o kadar hüsnüniyetine ve gayretine rağmen kurtaramadığı 20 Türk esirinin uğruna havada daireler çizerek Fransız gemilerine doğru uçup gitti.

(Devamı 6 ncıda)

Hâdiseler arasında

Balkanlarda harbe veya sulha karar vermek sadece Almanyanın elindedir

Yugoslavyadaki Alman ve İtalyan sefirleri memleketlerine döndü; bu memleketteki Alman ve İtalyan tebealarının da sür'atle çekiliyor. Bununla beraber henüz vaziyet Yugoslav - Alman ve Yugoslav - Italyan münasebetlerinin kesilmesi mahiyetinde değildir. Nitekim Berlin haberleri Almanya ile İtalyanın şimdiye kadar Yugoslavyadan cevap vermiye ihtiyaç gösteren bir suali sormadıklarını teyit etmektedir.

Vakıa bu arada Yugoslavya ile Almanya ve İtalyanın münasebetlerini zorlaştıracak bir takım şayialar çıktı. Fakat Yugoslav hükûmeti neşrettiği bir emirname ile bu şayiaları tekzip etti. Yeni Yugoslavya hükûmeti bütün komşuları gibi Almanya ve İtalyaya karşı dostane münasebetleri idame etmek mecburiyetindedir. Bunun için bir müddet evvel Berlinden Belgrada gelmiş olan Yugoslav elçisi tekrar Almanyaya gitmiştir. Giderken de Yugoslav Başvekili General Simoviç tarafından Alman hükûmetine bir mesaj götürmüştür.

Acaba bu mesajın mündereceatı nedir? Buna dair telgraflar açık surette malûmat vermiyor. Yalnız vaziyetten istidlâl olunabiliyor: Dediğimiz gibi, Yugoslavyada yeni ihtilâl hükûmeti selefi olan Zvetkoviç gibi memleketin bitaraflığını muhafaza siyaseti üzerindedir. Arada fark varsa, bu da bitaraflığa tecavüz vukuunda silâhla mukabele edip etmemekte müteredditken olmasına mukabil bugünkü Simoviç kabinesinin müdafaa karar vermiş bulunmasıdır. Bu vaziyete göre hükmolunabilir ki General Simoviç Berlin elçisi vasıtasiyle gönderdiği mesajla Almanyayı mümkün olduğu kadar teskine çalışmaktadır. Fakat bu teskin gayreti semere vermez de Yugoslavyanın bütün niyetlerine rağmen istiklâline tecavüz edilirse kendini müdafaa edecektir. Bu itibarla harbe veya sulha karar vermek Yugoslavyanın değil, sadece Almanyanın elindedir.

SON DENİZ HARBİNİN HUSUSİYETİ

Birkaç gün evvel Akdenizde İtalyan ve İngiliz donanmaları arasında ceryan eden harbin bir hüsusiyeti var: İlk defa olarak bu deniz harbinin gece karanlığı içinde olmasıdır.

Bu, bir tesadüf eseri midir? Yoksa İngilizler gece karanlığı içinde harp etmek için yeni bir usul kesfetmişler de plân icabı olarak bir vaziyet mi ihdas etmişlerdir? Bu hususta tehlikeli bir şey anlamak değil. Ancak bu son deniz harbinde İngilizlerin hiç bir zarar kaydedilmediği halde İtalyanların bir zırhlıları hasara uğraması, üç kruvazör ile iki torpidolarının batması gece harbinde İngilizlerin hedeflerini iyi seçtiklerini, buna mukabil İtalyanların ve hattâ Almanların hiç bir muvaffakıyet gösteremediklerini tesbit ediyor.

Şimdiki halde sadece bu hâdise üzerine balmumu yapıştırmakla iktifa edelim.

A.

İktısat Vekilinin tetkikleri

İktısat Vekili Hüsnü Çakır, dün, öğleden sonra Sümerbanka gelerek cafi işler üzerinde meşgul olmuştur.

Vekil, mıntaka iktısat müdürü Halûk Belson ile verli mallar pazarları müesseseler müdürü Ahmedi kabul etmiştir. Bundan başka Vekilin nezdinde alâkadarların iştiraki ile bir toplantı yapılmıştır.

Dünkü görüşmelerde, bir müddettenberi Sümerbank verli mallar pazarları tarafından yapılan iplik tevziatı işinin görüşüldüğü haber verilmektedir.

Vekil, bugün de tetkiklerine devam edecektir.

Parmakların kaptırdı

Bevkoz fabrikasında amele Sadık, dün makineye elini kaptırmış, parmakları parçalanmıştır. Yaralı amele bayğın bir halde Ortaköy şifa yurduna yatırılmıştır.

Harp ve psikoloji:
İdeal günleri

Bir milleti ayakta tutan, ona hayatı sevdiren, ona yaşamak için sevgisini veren şüphesiz idealdir. Fakat ideal denen şey ne bir hayaldir, ne de istikbalin muhayyel dünyasıdır. İdeal, yaşanmış, milletin hayatına mal olmuş, kahramanca yaşanmış bir hayatın hatıralarıdır. Bu hatıralara sahip olmıyan, yaşanmış kahramanlıklar, fedakârlıklara sahip olmıyan fakat hayallere saplanıp kalan insan kafaları, her zaman hüsranla yaşamaya mahkûmdur.

Türk milleti için mukadder olan hayat bütün tarih boyunca idealin hülyasını, rüyasını tasavvur etmek değil, bizzat onu yaratmak, yaşatmak, yani yaşamaktır. Tahayyül ile tasavvur edilen bir hayatı hasretle anmakla yaşamak arasındaki fark ne ise ütopi ile ideal arasında da bu fark mevcuttur.

Bu itibarla Türk milleti, tarihinin her devrinde idealini kendi eliyle yaratmıştır. Bunun için Türk kahramanlığı bir söz değil, bilfiildir.

Türkiye Cumhuriyeti bu tarihin devamından, bu karakterin yeni tezahürlerle inkişafından başka bir şey olamaz. Cumhuriyet Türkiyenin tarihî inkişafın yanında en büyük ideal kudretleri yaratmış ve ideal ile tarihine yeni istikamet vermiştir.

Bu ideal merhalelerini her zaman hayatımızın birer işaret noktası olarak görmekteyiz.

İstiklâl harbinin her safhası bu yaşanmış ideal günlerinden biridir. Bunun içindir ki İstiklâl harbi günleri, "Kuvvayi milliye ruhu" dediğimiz zaman yaşanmış kahramanlar gününü kastediyoruz. Bu günler o kadar çoktur ki onlara tek bir isim vermek çok defa güçtür.

Onun içindir ki "Kuvvayi milliye ruhu" bunları topyekûn ifade eder. Bu büyük günlerin bizim için herkesten daha başka bir kıymeti, manası vardır.

Zamanın böyle tarih içinde sembolik bir kıymeti olduğu gibi bu kıymeti yaratıcılarının da millî kahramanlığı temsil eden birer hususiyetleri mevcuttur. Atatürk, İsmet İnönü büyük zaman yapıcıları, mimarlarıdır.

Milletler vardır ki tehlike günlerinde yaşanmış mazi hatıralarından mahrumdur. Milletler vardır yaşanmış mazi günlerinden mahrum oldukları gibi, zamanı yaratan kahramanlardan, mimarlardan mahrumdurlar. Böyle kütleler bedbaht insanları olmaya mahkûmdurlar. Nitekim bu cins milletler bu son harp faciası içinde kere bedbaht olmuş gördük. Türk milleti bir tehlike anını hissettiği zaman onun iki büyük sığınağı vardır:

Biri yaşanmış kahraman mazi hatırası.

Öteki bu kahraman zamanın mimarı olan Millî Şefin etrafında ve bir kütle halinde toplanmaktır.

Dünya facialarına karşısında Türk milletinin psikolojisi bu iki kuvvetten ilhamını almaktadır.

SADRİ ERTEM

Sanayi müesseselerindeki işçiler
Haftada dört saat beden terbiyesi yapacaklar

Beden terbiyesi mükellefiyeti tatbik etmek üzere, evvelki gün Eminönü Halkevinde İstanbul mıntakası beden terbiyesi direktörü Feridun Tekin'in başkanlığı altında 25işçiden fazla istihdam olan fabrika sahipleri bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda haftada dört saat beden terbiyesi yapılması etrafında görüşülmüştür. Kararın tatbikine yakında başlanacaktır.

TAKVİM	Cuma 4 Nisan		Cumartesi 5 Nisan	
	Re.evvel 7 Kasım: 148		Re.evvel 8 Kasım: 149	
	Vasati	Ezanî	Vasati	Ezanî
Güneş	5.39	11.02	6.37	11.00
Öğle	13.17	5.41	13.17	5.40
İkindi	16.54	9.18	16.54	9.17
Akşam	19.37	12.00	19.38	12.00
Yatsı	21.10	1.34	21.11	1.34
İmsak	4.55	9.19	4.53	9.16

Şehir Haberleri

Jelâtin ihtikârı yapan tüccar üç sene sürgüne mahkûm edildi

Kilosu 300 nihayet 350 kuruşa satılması lâzım gelen stok jelâ - tinlerini, kilosunu 750 kuruştan satarak ihtikâr yapmak suçundan geçenlerde asliye ikinci ceza mahkemesince tevkif olunan tacir Raşit Sevil hakkındaki karar bildirilmiştir.

Mahkeme Raşit Sevil'in İtalyadan kilosunu 260—300 kuruşa mal getirdiği jelâtinin Enver Batur adında birine 100 kilo, Samuel Pardo adında bir kâğıtçıya 50 kilo, ve İbrahim Etem lâboratuvarı müdürü Nezihiye de 150 kilosunu 700—750 kuruşa sattığını sabit görmüş, kendisini 500 lira para cezasına ve 2 sene de Yozgada sürgün cezasına mahkûm etmiştir. Raşit Sevilin suçu tekerrür ettiğinden de yarısı nisbetinde para cezası 750 liraya, sürgün cezası da 3 seneye çıkarılmıştır.

Diğer suçlu Samuel Pardo da 25 lira para cezasına ve 3 gün dükkânının kapatılmasına mahkûm edilmiştir.

Memleketimizden transit geçen museviler
Filistinden Şehrimize gelen mümessil Valiyi ziyaret ederek minnet ve şükranlarını bildirdi

Şehrimizden transit olarak geçen ve ekserisi Filistine giden Musevilerin seyahatleri ve vaziyetlerile alâkadar olmak üzere Filis - tinden şehrimize gelen Musevi muhacirleri idare müdürü Barlas dün Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiş, muhacirlerin memur ve alâkadarlardan gördükleri hüsnü muameleden dolayı gerek kendisinin ve gerekse muhacirlerin samimî hislerini, minnet duygularını bildirmiştir. Bu duyguların bir ifadesi olarak kızılaya verilmek üzere 1000 lira bırakmıştır. Bay Barlas gazetecilere şunları söylemiştir:

"— Transit olarak Türkiyeden geçen Musevilerin hudutlarımız ve sularımız içine girdikten sonra gördükleri insanî alâka ve muamele, kalblerimizden hiç bir zaman silinmiyecek minnet ve şükran hisleri bırakmıştır. Muhacir museviler namına hislerimizi iblâğ için İstanbul valisini ziyaret ettim. Duygularımızı ve teşekkürlerimizi kendilerine bildirirken felâketzede vatandaşlar namına Kızılay için kendilerine takdim ettiğim bin liranın kızılaya yatırılmasının teminini rica ettim.

Bu münasebetle vatandaşları - mızın türk sularına girdikten sonra tam bir emniyet havası aldıklarını ve gördükleri insanî muameleyi hiç bir zaman unutmıyacaklarını tekrarlarım.,,

Bay Barlas dün akşam Ankaraya gitmiştir.

Gümrüklerdeki 1030 çuval kahve çıkarıldı

Piyasaya yeniden 1030 çuval kahve çıkarılmıştır. Bu kahvelerin tevziine başlanmış, 400 çuval Ankara ve havalisine verilmiştir. Mütebaki mallar, İstanbul ve hinterlantine tevzi edilmiştir.

Bu 1030 çuval kahve, malûm olduğu üzere, bir müddettenberi İstanbul gümrüklerinde bekliyen İngiliz kooperasyon şirketine ait Kenya kahveleri idi.

Ayrıca, on şehrimize Mersin deniz yolu ile 500 çuval Brezilya kahvesi gelmiştir. Bu kahveler de yakında piyasaya çıkarılarak kahve piyasası tamamiyle genişletilecektir.

İş talimatnamesine uyacak müesseseler

Ondan fazla işçi kullanan müesseseler iş talimatnamesi hükümlerine göre bu müesseselerde sıhhî teşkilât vücude getireceklerdir. Sıhhî teşkilât 17 mayıs tarihine kadar hazırlanmış bulunacaktır. 17 mayıstan sonra bu teşkilâtı yapmıyanlar hakkında kanunî takibat yapılacaktır.

Suad Gün konseri

Genç sanatkâr Suad Gün

Genç musiki ses sanatkârı Suad Gün 7 nisan pazartesi günü Saray sinemasında bir konser verecektir.

Suad Gün şimdiye kadar verdiği bir çok konserlerde fevkalâde muvaffak olmuş ve sevilmiş bir saantkârımızdır.

Son konseri için uzun müddet - tenberi hazırlandığı ve çok zengin bir program hazırladığını haber aldık.

Konser programında Dede Efendiden, Udî Kanbur Hafız Mehmet Eşref merhumdan, Rahmi Bey ve Tanburî âşık Mustafa ağa merhumlardan klâsik parçalar okuyacaktır. Programın ikinci kısmı hafif şarkıları ihtiva etmekte ve üçüncü kısım halk şarkıları teşkil etmektedir.

Suad Gün programına kendisi - nin bestelediği iki şarkı daha ilâve etmiştir. Henüz duyulmıyan bu şarkıları ilk defa konserinde dinletecektir.

Otobüs altında kalan çocuk öldü
İki çocuğa da kamyon çarptı

Eyüpte oturan Hakkı adında birisinin 9 yaşındaki oğlu Hasan dün, 726 numaralı şoför İsmailin idaresindeki otobüsün altında kalmış, karnı patlayarak Etfal hastanesine kaldırılmıştır.

Yavru hastanede çok yaşama - dan ölmüş, vakaya müddeiumu - milik elkoyarak tahkikata başlanmış, şoför yakalanmıştır.

Ayrıca Unkapanında oturan Nuri oğlu 10 yaşında Burhan adında bir çocuk ile Küçükpazarda oturan Ahmedin kızı Ayşe de birer kamyon tarafından yaralanmışlar, Etfal hastanesine kaldırılmışlar - dır.

Suçlu şoförler yakalanmıştır.

Dünkü ihracatımız

Dün şehrimizden yapılan ihracatın yekûnu 380 bin liradır. Bu meyanda dün Romanyaya yer fıstığı, İngiltereye tiftik, Yunanistana balık, Filistine lâkerda, İsviçreye fındık, Mısıra ceviz satılmıştır.

Halkevlerinde

Konferans

Beşiktaş Halkevinden:

8 Nisan 1941 Salı günü akşamı saat 20,30 da dünya ahvali mevzuu etrafında bir konferans verilecektir. Davetiyelerin Halkevinden alınması rica olnuur.

Görüp düşündükçe:
Barıştaki feyiz!

Rusya, dünyayı ateşe veren harp belâsından, bugün için, en uzak, ülkedir. Doğudan Asyanın son kıyılarına, batıdan da Baltık denizine kadar uzanan topraklar üstünde tatlı bir barış havası esiyor.

İşte bu nimet yüzü suyu hürmetinedir, ki Moskof âlimleri, insanlığın önünü kesen sır âlemini fethe uğraşıyorlar.

Geçenlerde, Sibiryadaki fil mezarlıklarını araştıran bir heyet, bu tabiî buz dolabında, yüzlerce asrın çürütemediği "Mamut" lar bulmuş, müzeye taşımıştı.

Başka sahalarda da yine bu mukaddes tecessüsle çalışılığına hiç şüphe yoktur.

Dün, bir gazete, Rus âlimlerinin ölüleri diriltmek uğrunda döktükleri alın terlerini ve bu yolda attıkları adımları gösteren haberler veriyorlardı.

Ölmüş köpekler üstünde yapılan ameliyeler, 10 dan 40 dakikaya kadar süren bir canlanma kaydetmiştir. Ameliyat nasıl yapılıyor? Bilmiyoruz! Fakat netice müsbet görünüyor.

Haber, bu köpeklerin, kaza ile mi, yoksa, yıllarla yıprayarak damla damla eriyişinden sonra mı öldüklerini bildirmiyor. Yani "hayatiyet kabiliyeti", bu işte bir rol oynayor mu? Malûm değil!..

Ama her keşif, her zekâ hamlesi, başlangıçta böyle ter dolu adımlar atar. Ayağa kalkmadan önce, çok kere emekler.

Bu son fen hâdisesinin de bu yoldan geçip geçmiyeceği elbette kestirilemez.

Bugün, bombalariyle şehirleri cehenneme döndüren tayyareleri bir düşünün. İlk uçak, nihayet bir oyuncaktı. Tekerlekleri yerden kesilip biraz havalanmak, en büyük marifet sayılıyordu. Hele "Manş" ı atlayışlarını insanlığın yeni bir zaferi saydılar.

Bir şu daracık kanaldan geçişi, bir de koskoca Okyanusları aşışı zihninizle ölçün, yirmi, otuz yılın tayyareye getirdiği, akıllara zarar, terakkiyi kavrarsınız.

Ölüleri diriltmek meselesi de, belki böyle olacak. Şimdi, ancak kırk dakika yaşatılabilen bir ölü, umarız, ki yakın bir gelecekte ikinci hayatına girecektir.

Eskiler, "ölüm" ü: "Başka bir cihana doğmak!" diye tarif ederlerdi. Büsbütün ayrı inanışlara, ayrı telâkkilere dayanan bu mistik izah, demek yarın bütün hülyalı ve vecidli tozlarından silkinerek herkesin görüp tutabileceği bir şey olacak. Hem dünya değiştirmiye de lüzum kalmadan.

Avrupa, bütün zekâsını, bütün ilim ve fen mirasını, sadece "ölüm" ü muzaffer emek için harcıyor.

Barıştan ayrılmanın ne büyük bir felâket olduğuna işte bir misal daha. Tevekkeli değil, şimdi amansız bir hınçla boğuşanlar:

— Biz, torunlarımız için dövüşüyoruz.

Demiyorlar.

Bilmeliyiz, ki yeryüzü ancak uzun bir barışa lâyık olduğu, bunun temin edildiği gün kılıçlar kına konacaktır.

Hakkı Süha GEZGİN

GÜNDEN GÜNE
Kadın ve hava

Havaların ısındığına bakarak, paltoları bir tarafa atıp, yakaları fora edenlere pek çok rastlanıyor. Gerçekten bu sene, sıcaklar biraz erken basmış gibidir. Mevsimi olduğu halde o kadar yağmur da yağmıyor... Geçenlerde bir gazetede okumuştum. Bu seneki yağmurların çoğu, top tüfek dumanlarının fazlalığından ileri geliyormuş... Eh; Balkanların "Büyük barut fıçısı,, henüz patlamadığına göre, yağmurun yağmadığına hayret etmemek lâzım gelir... Ateş olmıyan yerde duman görülmez. Duman olmayınca da yağmur yağmıyormuş.

Bunu geçelim. Lâkin, az buçuk hararet bastı diye hemen paltoları bir tarafa atmak, bir bakıma "acelecilik" değil midir? İnsanlar çok defa, küçük bir ümidin belirmesi karşısında büyük hazırlıklara geçiyor; bazan haddi aşıyor; sonra, yine, eski vaziyetin birdenbire geri dönmesi üzerine küskün, pişman ve biraz da utanarak kendine geliyor... Bilhassa biribirimizle olan münasebetlerimizde bu hesapsızlığımız ne kadar çok göze çarpar!.. Bir kadınla tanışırız. Aradan yarım saat geçmeden, o kadının üzerinde muvaffakıyet hasıl ettiğimize hükmederek derhal samimiyeti artırırız... Derken, kısa bir mukavemet!.. Küçük bir tersleme!. Olduğumuz yerde zınk!!.

Sakın Tabiat da, bizi, vaktinden evvel getirdiği bir yaz mevsimine lâyık görmüşcesine gösterdiği bu sıcak iltifatlardan sonra, birdenbire ters ve keskin bir fırtınaya çarpmasın...

Hem de paltolarımızı çıkarıp yakalarımızı fora ettiğimiz bir sırada... Dikkat!

HİKMET MÜNİR

—41—

Esrar ve maceralarla dolu zabıta romanı

Kanlı Bebek

Yazan: **Gaston Löru** *Çeviren:* **M. ACAR**

Fakat ne korkuyu gizliyecek, ne de alay edecek vakit değildi.. Yukarıdan iniltiler geliyordu ve bu iniltiler uzadıkça biz de kendimizi titremekten menedemedik.. İçimize garip bir korku girmişti. Kendime hâkim olarak:

— Fakat her ne olursa olsun, Markizin kolundaki bu yaranın nasıl hasıl olduğunu öğrenmek, her halde faydalı olacak, dedim. Çünkü Marki bize istediği izahatı verebilir. Halbuki bizim bizzat hakikati öğrenmemiz lâzım.

. . . .

XIV

Vakit pek geç olmuş, akşam yemeği saati çoktan geçmişti. Biz, bu derece esrarengiz ve ıstırap dolubir hava ile dolu olan bu konaktan çıkıp evimize gitmiye bir türlü karar verememiştik. Halbuki bu saatte bizim muhakkak gitmiş olduğumuzu tahmin ederler..

Bizim plânımız katiyen kendimizi burada saklamak değildir. Esasen bu bize yakışır bir hareket de değildir. Fakat bu gibi şartlar altında bizim bu konakta kalmamız lâzımdır. Her halde geceleyin bize ihtiyaçları olacak kimselerin bulunacağını tahmin etmiştik. Sonra birisi gelse, bizi böyle kütüphanede bulsa ona da pekâlâ verilecek cevabımız var.. Çünkü onlar bize burasını tahsis ettiler ve bizden iş istediler. Binaenaleyh gece yarılarına kadar kalıp çalışmamızda ne mahzur var sanki...

Çalıştığımız odadaki küçük portatif elektrik lâmbasını yakmıştık. Şimdi koca konak bir ölü sessizliği içindeydi. Bu sessizlik daha birkaç saat evveline kadar bizi dehşet içinde tutan iniltilerden de daha müthiş...

Yarım saattenberi Kristin ile beraber bir işle uğraşıyor, biraz meşgul oluyoruz ama, ne onda, ne de bende işe zevkle sarılacak hal var. Her ikimizin de zihninde biribirimize açmıya cesaret edemediğimiz fikirler koşuşuyor. Nihayet ben sözü açtım:

— Ya sız Kristin, dedim, Marki artık sizi rahat bırakıyor mu?

Benim, böyle birdenbire "Ya siz?" diye sormam onu hayrete düşürmüştü! Biraz üzgün bir sesle:

— Beni de mi? Hem neden ben den bahsediyorsunuz? dedi. Yoksa, yukarıdakinin hayalleriyle burada geçmiş olan hâdise arasında bir yakınlık, bir münasebet mi görüyorsunuz?

— Eski teebbüsünü bir daha tekrarlamadı ya?..

Bir saniye tereddüt etti, sonra:

— Hayır, dedi, ben buna mani olmak için lüzumlu tedbirleri aldım.

— Doğru, ben de Markinin size karşı tam bir dürüstlük ve dikkatle hareket etmekte oldu - ğunu görüyorum. Hattâ konu - şurken yüzünüze bile bakmıya cesaret edemiyor.

— Evet, her halde biraz mahçup olmalı.. Çünkü bana karşı yaptığı hareket kibar olmadığı gibi biraz vahşiceydi de.. O karakterinde sertlik görülmesinden hiç hoşlanmaz. Hakikaten Mösyö Masson, böyle şiddet kullanmak taraftarı olduğu zamanlar Markinin yüzü hiç de güzel olmuyor.. Diyebilirim ki sanki beni öpmek değil de ısırmak istiyordu.

— Isırmak mı?

Diye hayretle sordum.

— Oh, dikkat edin Mösyö Masson, diye cevap verdi. Sözün gelişi olduğu için öyle ösylüyorum. Yoksa ben vampirlere falan pek inanmam. Fakat bütün bunlara rağmen Markinin o haliyle beni çok korkutmuş olduğunu itiraf ederim.

— Sizin burada kalmış olmanız ve kalmakta devam etmeniz fevkalâde garip bir şey Kristin..

— Size niçin kaldığımı evvelce de izah etmiştim, değil mi. Mösyö Benedik Masson?

Kristin bu cevabı sanki kendisini hakir görmüşüm gibi üzülerek vermişti.

Bu konuşmamızı takip eden oldukça uzun ve üzücü sükûtu yine Kristin bozdu:

— Sizin hakikaten güzel bir köy eviniz var, değil mi, dostum?..

Dedi.. Ben, bu suali hiç beklemediğim için birdenbire şaşırdım:

— Neden, bu suali neden bana soruyorsunuz?

Derin bir hayretle gözlerini gözlerime dikti:

— Neden bu kadar bozuldunuz Mösyö Masson, dedi. Sualim bu kadar gayri tabiî mi ki?

— Fakat neden bana bu köy evimden bahsediyorsunuz?

— Hey Allahım. Eğer bilmiş olsaydım, hiç bahseder miydim. Bakın reginiz birden sapsarı oldu. Ne var bunda bu kadar telâşlanacak. Bunu Marki bana söyledi: "Mösyö Benedik Massonun çok güzel bir köy evi var. Sizi şimdiye kadar oraya davet etmemiş olmasına şaşıyorum doğrusu!.." dedi.

— Marki benim güzel bir köy evim olduğunu nereden biliyor? Söyleyin Kristin, söyleyin, Marki bu nereden biliyor? Hayır, hayır Kristin. Benim bu köy evim, hiç de güzel değil, bilâkis çok berbat, çok kötü. Oturulamıyacak kadar kötü bir şey.. Bu ev bir ormanın kenarı ile, kara, pis, bataklıklı suları olan küçük bir gölün arasına sıkışmış berbat bir şey.. Hayır Kristin, çok kötü bir şey benim evim. Seni asla oraya davet etmiyeceğim.. Siz oraya gelmiyeceksiniz.. Gelmeyin....

Ben böyle konuştukçao hayretten hayrete düşüyordu. Nihayet:

— Ne kadar garip bir vaziyet takındınız.. dedi.. Doğrusu her şey hatırıma gelirdi de bu gelmezdi.. Peki dostum, peki.. Hiç merak etmeyin. Ben de ısrar edecek değilim.

— Peki, Marki bunu nereden bildiğini size söylemedi mi?

(Devamı yarın)

Yirmi yıl evvelki Vakıt

4.4.921

Madam Bristol'ün Darülâcezeyi ziyareti

Dün Amerika mümessili siyasisi Amiral Bristol'ün zevcesi Madam Bristol Darülâcezeyi ziyaret ederek gördüğü eseri intizamdan dolayı beyanı memnuniyet etmiştir. Madam Bristol memnuniyetini Darülâcezenin defterine yazmıştır.

RADYO

4.4.1941

8.03	Ajans	19.45	Ziraat takvimi
8.18	Hafif parçalar	19.50	Karışık şarkılar
8.45	Konuşma	20.15	Radyo gazetesi
12.33	Muhtelif şarkılar	20.45	Temsil
12.50	Ajans	21.30	İktısat saati
13.05	Türküler	21.45	Salon orkestrası
13.20	Karışık program	22.30	Ajans
18.03	Radyo (Sving) Kuarteti	22.45	Salon orkestrası
18.30	Çifte fasıl programı	23.00	Dans müziği
19.30	Ajans		

Altın Fiyatı

Dün de bir altının fiyatı 24 lira idi.

Bekârlık vergisi karşısında ne düşünüyorlar

(Bas tarafı 2 ncide)

bütün evlenme masraflarına tekabül edebilecek bir haddi bulur ve almacak vergi evleneceklere tevzi olunursa, o zaman şehir şehir, köy köy evlenme grupları tesbit olunur ve bunlara:

— Evleniniz!

Emri verilebilir. Evlenecek iktidarı olmıyanları evlenmeğe cebredebilmek için:

— Al para, kur yuva...

Demek lâzımdır. Sonra ileride bu birleşmelerden husule gelecek çocukların, sefalete uğrayan bir - liklrin içtimaî sigortalarını düşünmek vazifesi de cemiyetçe ele alınmak lâzım gelir.

TEŞVİK İMKÂN VERMEKLE OLUR

İsminin neşrini istemiyen bir hukukçu da bu mevzu etrafında şu sözleri söyledi:

— Evlenmeyi teşvik için vergi almak bilmem ne dereceye kadar doğrudur. Bence en güzel teşvik maddî imkân vermekle olur. Kazancı değil ailesini, kendisini geçindiremiyen veya kazancında, hayatında bir istikrar olmıyan, bugün iki yüz lira kazanırken, yarın kazancı yetmiş beş liraya düşmek ihtimal ve tehlikesine maruz bulunan bir erkek pek tabiî ki evlenmeyi, yuva kurmayı düşünmez...

Hem sonra bu bir cemiyet, içtimaî, iktısadî durum meselesidir. Memleketin iktısadî seviyesi yükselirse o zaman bütün bunlar kendiliğinden hallolur. Bence bu kanunun teklifi, lüzumsuz hafif bir şeydir.

Maarif Vekilliğinin bir kararı

4 — Lise bitirme imtihanları 6 mayısta bitecek ve devlet olgunluk imtihanlarına 9 mayısta başlanacak ve 14 mayısta hem orta okulların sözlü imtihanları, hem de lise devlet olgunluk imtihanları bitmiş bulunacaktır.

5 — Öğretmen okullarının son sınıf sözlü imtihanları da 25 nisan ve 10 mayıs tarihleri arasında yapılacaktır.

6 — Meslekokullarında son sınıf imtihanlarına 17 nisanda başlanacak ve 15 mayısta son verilecektir. Diğer sınıflarda bir taraftan tedrisata devam olunacak ve aynı zamanda kanaat notları tesbit edilerek 15 mayısta dersler bitirilecektir.

7 — Bütün yüksek okullarda da her türlü imtihanların 15 mayıs 1941 tarihine kadar bitirilmesi için lâzım gelen tedbirler alınmıştır.

İSTANBULDAKİ HAZIRLIKLAR

Orta tedrisat müesseseleri maarif vekâletinin kararıyle derslerini 16 nisanda kesecekler ve imtihanlarına derhal başlıyarak 14 mayıs akşamına kadar ikmal edeceklerdir.

Bu karara lise, orta, öğretmen san'at, ecnebi ve ekalliyet okulları tâbidir.

Maarif müdürlüğünde dün, umum müfettişlerin iştirakiyle bir toplantı yapılmış ve imtihan güleri, programları, müneyyizleri tesbit edilmiştir.

Listeler yarın akşama kadar okullara tebliğ edilmiş bulunacaktır.

İlk tedrisatın da ders kesimi ve imtihan günleri Vali Lûtfi Kırdarın başkanlığı altında toplanacak vilâyet ilk tedrisat meclisi tarafından tesbit edilecektir.

Yeni Emniyet Müdürü kim olacak?

Münhal bulunan İstanbul Emniyet direktörlüğüne vekil olarak tayin olunan direktör muavini Salâhattinin getirilmesi muhtemeldir.

Kıymetli bir idare adamımız olan Salâhattin 929 senesinde Mülkiyeden mezun olmuş, sırasile İstanbul maiyet memurluğunda, Çerkeş kaymakamlığında, Kayseri, Bursa, İzmir emniyet müdürlüğünde bulunmuş, nihayet 1 sene evvel de İstanbul emniyet direktör muavinliğine tayin olunmuştur.

AMERİKANIN YARDIMI ETRAFINDA

Vişington, 3 (A.A.) — Ruzvelt dün bahriye encümeni reisi amiral Land ile görüşerek İngiltereye ticaret vapurları vermek meselesile İngiltereye yapılacak yardım programına ait meseleleri tetkik etmiştir.

Yugoslav haberleri

(Bas tarafı 1 incide)

3 — Yugoslav ordusunun terhisi.

Yugoslavya efkârı umumiyesindeki cereyanlara bakarak tarziye meselesinin imkânsız bir şey olmadığına hükmetmek mümkün olduğu gibi Almanya ile Yugoslavya arasında bir ademi tecavüz paktının tasdikinin de müna kaşa edilebileceği kabul olunabilir. Fakat ordunun terhisi mevzuubahis olamıyacağı muhakkaktır. Yeni Yugoslav hükûmeti haricî siyasetine dair hiçbir beyanatta bulunmamıştır. Yarı resmî beyanatlardan anlaşıldığına göre Yugoslavya bütün komşuları ile imkân dahilinde dostluk münasebetleri idame etmiye taraftardır.

General Simoviç bir beyanname neşrederek halkı sükûna davet etmiş ve Belgrat halkını şehri terketmekten meneylemiştir. Bu beyanname çok faydalı olmuştur. Çünkü harbin içtinap edilemez bir hal olduğunu zanneden birçok kimseler şehri tahliyeye başlamış bulunuyordu. Garlar ve trenler hıncahınç dolmuştu.

YUGOSLAV ELÇİSİ BERLİNDE

Berlin, 3 (A.A.) — Bir hususî muhabir bildiriyor:

Yugoslavyanın Berlindeki elçisi buraya dönmüştür. Zavahire rağmen bir sureti hal bulunmasının imkân dahilinde olduğu zannedilmektedir. Bilhassa İtalyanlar anlaşmaya taraftardırlar.

Belgrat, 3 (A.A.) — Stefani ajansından:

Dahilî vaziyetteki kararsızlık, seferberliğin almış olduğu nisbetler ve hükûmetin bir gûna beyanatta bulunmaması vaziyeti bütün bütün vahimleştirmektedir.

Öğrenildiğine göre Alman hükûmeti, Belgratta yalnız bir maslahatgüzar bırakacaktır.

Berlin, 3 (A.A.) — Stefani ajansından:

Alman matbuatı, Yugoslavyadaki Alman tebeasına karşı yapılan şiddet harekâtından bahsetmekte ve Yugoslavyada vaziyetin ciddî olduğu suretindeki Macar siyaset ve matbuat mahafilinin mütalealarına işaret eylemektedir.

HARP, MUHAKKAK

Nevyork, 3 (A.A.) — Belgrattan Nevyork Times gazetesine bildirildiğinie göre, hükûmete yakın mahfillerde, Yugoslavya ile Almanya arasındaki diplomatik müzakerelerin bir çıkmaza girdiği ifşa edilmektedir. Belgradın yüksek diplomatik mahfillerince, vaziyet ümitsiz ve harp gayri kabili içtinaptır.

MAYNA ÇARPAN GEMİLER

Berlin, 3 (A.A.) — Zağrepten Berline verilen bir habere göre, Susak'dan Split'e giden 1300 ve 1700 tonilâtoluk iki Yugoslav vapuru, çarşanba günü Adriyatikte mayınlara çarparak batmıştır. Vapurların mürettebatı kurtarılmıştır.

SON ALMAN KAFİLESİ

Belgrat, 3 (A.A.) — Belgratta kalmış olan elli kadar Alman, Yugoslav hükûmet merkezini derhal terketmek için bu sabah Berlinden talimat almıştır. Yugoslavyadaki Alman elçiliğinde yalnız maslahatgüzarı ile ataşemiliter kalacaktır.

Belgrad, 3 (A.A.) — Milliyeti meçhul üç tayyare dün saat 11,30 da cenubî Sırbistandaki Üsküp hava meydanı üzerinde uçmuştur. Yugoslavya hava dafi bataryaları derhal ateş açmış ve alert verilmiştir. Tayyareler meçhûl bir istikamette uzaklaşmışlardır.

Matsuoka

Romadan ayrıldı

Roma, 3 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Japon hariciye nazırı B. Matsuoka bu sabah saat 10 da Romadan, ayrılmıştır. Kendisini selâmlamak üzere hariciye nazırı Kont Ciano, faşist partisi kâtibi ve devlet nazırı Serena ile diğer bir çok zevat istasyona gelmişlerdir. Matsuoka şiddetli alkışlar arasında, teşyie gelmiş olanlarla veda etmiş, trenin hareket dakikasına kadar Kont Ciano ile konuşmuştur. Nihayet iki hariciye nazırı samimî surete biribirinin ellerini sıktıktan sonra Matsuoka hususî trenine binmiş ve Japon ve İtalyan milli marşlarını dinliyerek Romadan uzaklaşmıştır.

Yunan Kralı

İngiliz hariciye nazırını kabul etti

Atina, 3 (A.A.) — D.N.B:

Yunan kralı, İngiliz hariciye nazırı B. Eden ile İngiliz genelkurmay başkanı general Dil'i yeniden kabul etmiştir.

Londra, 3 (A.A.) — Times gazetesinin diplomatik muharriri yazıyor:

Alman radyosu B. Edenle general Sir Jon Dil'in yeni Yugoslav hükûmetiyle müzakerelerde bulunmak üzere Belgrata geldiklerini bildirmiştir. Hiç bir taraftan teyit edilmiyen bu haberin Almanlar tarafından iki sebeple işae edilmiş olması ihtimali vardır:

1 — Eden'in tasavvurları hakkında malûmat elde etmek arzusu,

2 — Böyle haberlerin Alman propagandasının Yugoslavların demokrasilerle birlikte suikast hazırladığı hakkındaki iddialarını teyide yarıyacağının düşülmüş olması.

İngiltere

İspanyanın ablukasını istemiyor

Londra, 3 (A.A.) — Hariciye müsteşarı Butler çarşamba günü Avam kamarasında şu beyanatta bulunmuştur:

"İspanyol milletinin ablukadan mustarip olması, İngiliz hükûmetinin siyaseti icaplarından değildir. Yeter ki İspanya düşman için bir âşe yolu haline gelmesin.,,

İktisadî yardım meselesini İspanyadaki bazı siyasî temayüllerle karıştırmak mülâhazasile irat edilen bazı suallere Butler lâzımgelen cevapları vermiştir.,,

Budapeşte 3 (A.A.) — Macar başvekili kont Teleki dün gece ansızın ölmüştür.

Macar başvekili intihar etti

(Baş tarafı 1 incide)

Doktorasını siyasî ilimlerden yapan Kont Teleki bir çok seyahatler yapmış ve Amerikayı, Fransız Afrikasını, Sudanı dolaşmıştır. Bütün Avrupayı tanıyan müteveffa 1905 yılında mebus intihap edilmiş 1914 — 1918 harbinde subay olarak muharebeye iştirâk etmiştir. Macaristanda az devam eden komünist rejimi esnasında İsviçrede ve Viyanada oturmuştur. Szeget'in mukabil ihtilâl hükûmetinde hariciye nazırlığı yapmış, bu sıfatla sulh müzakerelerini hazırlamış ve Kont Apponyi ile Bethlen'i ihtiva eden Macar murahhas heyetine riyaset etmiştir.

1920 senesinde tekrar hariciye nazırı olan Kont Teleki bir müddet sonra başvekil olmuş fakat 1921 de istifa etmiştir. 1938 de Maarif nazırı ve 1939 da Bela İmredi'nin yerine başvekil olmuştur. Telekinin siyasî hayatta oynadığı rol pek büyüktür. Büyük vatanperver olan Teleki Macaristanın büyümesinde âmil olmuştur. Viyanada üçlü paktın Macaristan tarafından Kont Csaky ile beraber Kont Teleki de bulunmuştu.

Budapeşte, 3 (A.A.) — D.N.B:

Kral Naibi Amiral Horti hariciye nazırı B. Bardosi'yi başvekil tayin etmiştir. Bardosi kral naibinin teklifini kabul etmiştir. Şimdilik yapılmıyacağı zannedilmektedir.

BİR MACAR GAZETESİNİN ŞAYANI DİKKAT MAKALESİ

Budapeşte, 3 (A.A.) — Başvekil Kont Teleki'nin ölüm haberini ilk veren hükûmet gazetesi "Magyar Orsag" başvekilin intiharı sebeplerini araştırıyor ve diyor ki:

Onu tanıyan ve sevenler, bütün hususî ve profesörlük hayatındaki gayeden başka bir gaye si olamıyacağını bilir. Bu gaye şuydu:

İstikbalin vazifeleri karşısında Macar milletini kuvvetlendirmiştir.

Eğer Tanrı kaderimizin iyi olmasına müsaade ederse mütevefanın Macaristanın son zamanlara ait tarihinde kendini gösteren zihniyetine sadık kalacağız. Bu zihniyet kiyasetli bir anlayış ve şahsî fedakârlık zihniyetidir. Hiç bir şey zorlamıyan bu zihniyet en son haddine kadar gitmiştir. Kont Teleki bir insan için bugünkü şartlar içinde mümkün olabilecek her şeyi ve hattâ fedakârlıklarla yapagelmiştir. Fakat millet şerefinin icabettirdi. ğinden daha ileri gitmemiştir.

Romanya

Yeni Yugoslav rejimine sempati gösteriyor

Bükreş, 3 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Romen gazeteleri, Romanya kralının yakın akrabası olan genç Yugoslav hükümdarını methüsena etmekte ve hükümdarın vazifesindeki müşkül mahiyeti tebarüz ettirmektedirler.

Üniversul gazetesi, ikinci Piyerin hanedanının ve milletinin şanlı ananesine ve müteveffa Aleksandrın "Yugoslavyayı koruyunuz,, parolasını tatbika devam edeceğini tebarüz ettiriyor.

Curantul gazetesi Romanya kralı Mihail ile Yugoslavya kralı Piyerin tahta çıkmalarını intaç eden vaziyetlerdeki benzerliği hatırlatarak şöyle diyor:

İstinat noktasına ihtiyaç hissedince bunu genç kralda aramış ve genç kralın tahta cülûsudahil i birliği temin etmiştir.

Luceafaru gazetesi, Yugoslav kralının tercümeihalini yazdıktan sonra şunları söylüyor:

Şu fırtınalı zamanlarda millî barış ve zafere doğru seyahat eden vapurun dümeni iki genç hükûmdarın elinde bulunmaktadır.

Almanya

Birkaç aya kadar petrolsüz kalacak

Nevyork, 3 (A.A.) — Vorld Telegram, salâhiyetli Amerikan mahfillerinden verilen rakamlara dayanarak Almanyanın bir kaç aya kadar ciddî surette petrol müştekatı sıkıntısı çekeceğini yazıyor.

Petrol hususunda bu kıtlık bir petrol fikdanından değil, petrolün petrol sahalarından tanklara, denizaltılara ve tayyarelere kadar nakilindeki zorluktan ileri gelecektir.

Romen petrol istihsalâtı nazilerin ihtiyacına kâfi telâkki edilmekte ise de, Yugoslav mukavemeti yüzünden nakliyat zorluğu artmıştır. Bu yüzden, Romanya beklenen 100 bin varil yerine günde 20 — 30 bin varilden fazla gönderememektedir.

Suriyede karışıklık

(Baş tarafı 1 incide)

Beyrut, 3 (A.A.) — Ofi:

İaşe maddelerinin dağıtılmasındaki teehhür dolayısile bu sabah Beyrut'ta tezahürler olmuştur. Polis ve jandarma ile tezahürcüler arasında bir çarpışma vukua gelmiş ve tezahürcülerden iki kişi ölmüştür. Sükûnu iade için askerin müdahalesi icap etmiştir. Sükûn yeniden teessür eylemiştir. Fakat mağazalar kapalıdır. Sokaklarda devriyeler gezmektedir.

Amerika İtalyaya nota verdi

(Bas tarafı 1 incide)

geri alınmasını istemiştir. İtalyan deniz ataşesinin Birleşik Amerika limanlarındaki İtalyan vapurlarının mürettebatı tarafından batırılmasına karışmış olduğu ileri sürülmektedir.

Hariciye nezareti tarafından bu notada amiral Lais'in Vaşingtondaki İtalyan büyük elçiliği deniz ataşesi sıfatile bulunmasının Amerika hükûmetince arzu edilmediği bildirilmekte ve İtalya hükûmetinden amiral derhal Amerikadan alması istenilmektedir.

Notada, bazı kimseler tarafından Amerika kanunlarının ihlâline amiral Lais'in de karışmış olduğuna dair Amerikan hükûmetinin malûmu olan bazı vakıa ve hâdiselerden dolayı mezkûr tedbirin alındığı ve amiral Lais'in Amerikada bulunuşunun artık Amerika hükûmeti için memnuniyet verici olmıyacağına Ruzveltin karar verdiği ilâve edilmektedir.

Hal, gazeteciler toplantısında notayı bildirirken, Amerikadaki mümessil Alman memurlarına karşı da böyle bir tedbirin alınıp alınmıyacağı meselesine şimdilik temas edemiyeceğini söylemiştir.

İtalyanlar

Orta Şark Harp sahasında 178 Tayyare kaybettiler

Londra, 3 (A.A.) — Salâhiyetli mahfillerden öğrenildiğine göre İtalyanlar orta şark harp sahnelerinde mart ayı zarfında 178 tayyare kaybetmişlerdir. Bunların 125 i İngiliz ve dominyonlar hava kuvvetlerine mensup pilotlar tarafından düşürülmüştür. 21 İtalyan tayaresini tayyare dafi bataryaları tarafından iskat edilmiş ve 32 tayyare de yerde tahrip olunmuştur.

Irakta kabine buhranı

Bağdat, 3 (A.A.) — Taha Paşa Elhaşimi kabineyi teşkile muvaffak olamamıştır.

Bazı generaller bir hükûmet darbesine teşebbüs etmişlerdir. Bu bapta tafsilât yoktur. İrak kral naibi Bağdattan ayrılarak Basraya gitmiştir.

Yunanlılar

İki İtalyan tayyaresi düşürdüler

500 yaralı

İtalyan teslim oldu

Atina, 3 (A.A.) — Yunan başkumandanlığının 158 numaralı ve 2 nisan akşamı neşrolunan resmi tebliği:

Devriye ve topçu faaliyeti olmuştur. Avcı tayyarelerimizle hava dafi toplarımız üç motörlü iki düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Atina, 3 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Umumî emniyet nezaretinin 2 nisan akşamı neşrolunan resmi tebliği:

Düşman tayyareleri Golosun en fakir mahallelerini bombardıman etmişlerdir. Birkaç kadın ve çocuk yaralanmış ve muhacirlere ait küçük evler harap olmuştur.

Bundan başka düşman tayyareleri garbi Madekonyada bir köyü bombardıman etmişlerdir. Hasar pek azdır. Birkaç kadın ve çocuk yaralanmıştır.

İtalyan tayyareleri Ege adalarından birinde bir küçük gemiyi mitralyöz ateşine tutmuşlarsa da hasar ika edememişlerdir. Bir düşman tayyaresi bir köyü pek alçaktan mitralyöz ateşine tutmuş fakat hasar ika edememiştir. Bugün memleket dahilinde düşürülen düşman tayyareleri mürettebatından, paraşütle inen 7 tayyareciyi esir ettik. Bunlardan üçü bir papaz tarafından yakalanmıştır.

Venedik 3 (A.A.) — Stefani ajansından:

Yunan üsera kamplarından gelen 500 İtalyan yaralısı, dün akşam buraya muvasalat etmiştir. İlk tedavileri yapıldıktan sonra Romaya doğru seyahatlerine devam etmişlerdir.

BİR ATİNALI KADININ OĞLUNA MEKTUBU

Atina, 3 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Hergün cephedeki askerler tarafından ailelerine ve akrabaları tarafından askerlere gönderilip gazeteler tarafından neşredilen yığınla mektuplar arasından aşağıdakini seçiyoruz.

Bu mektup 5 aydanberi Arnavutluk cephesinde bulunan oğlu küçük zabite annesi tarafından yazılmıştır. Anne oğluna diyor ki:

"Senin bir parça istirahat ettiğini görmek isterim. Fakat bir başka düşmanın da hürriyetimize tecavüz etmesi muhtemel olan böyle bir zamanda böyle düşünceler yersizdir. Eminim ki ikinci düşmanı da tardedecek ve hürriyetimiz için mücadele ettiğimizden onu da mağlûp edeceğiz. Tereddüd etmeden ileri atılınız. Annelerinizin bütün hayırlı temennileri sizinle beraberdir.,,

Bu mektup, eski bir tarih kitabından kopye edilmiş değildir. Bu devirde yaşayan bir Atinalı kadın tarafından yazıldığını kaydetmektedir. Bütün memleket, böyle annelerle doludur.

DAVETNAME

Sümer ve Taksim Sinemaları Müdüriyetinden:

8 Nisan 941 tarihinden itibaren sinemalarımızda gösterilmeğe başlanacak olan (KIVIRCIK PAŞA) filmi için BUGÜN SAAT 18.30 DA TAKSİM SİNEMASINDA tertip edilen Matbuat seansına gazete tahrir heyetleri ile sinema müdürlerinin teşrifleri rica olunur.

Afrika cep

Londra, 3 (A.A.) — nun muzafferane bir ve Asmara zaptolun kilometre mesafede ya yaklaşmış bulund İtalyanın Eritredeki limanın da saatten s vetlerinin eline düş lunabilir. Umumî tah Asmarada yaptıkları de, müdafaa etmeden ri merkezindedir. Bu İtalya için diğer bir lerin mukaddemesi o radyosu dün akşam ta "efkârı umumiye darbeler ve yeni zaf lunmağa hazırlanmak noktaya işaret etmiş vetleri Şarkî Afrikada kumandanı Dük D'A göndererek orada yaş telerini yerlilerin int tarmak için Habeşista derhal teslim etmesi t lunmuşlardır. Habeşis şimdiki halde, İtalyan elindedir. İmparator kendi vatandaşlarına beyanname ile kin ve rini bir tarafa bırakm miştir. Maalesef impar sajı kendi tebaasından mının kulağına gideb İtalyanların zulmü alt uzun müddet inledikten lerinin mağlûbiyetini kun bir hale gelmişler

İNGİLİZ TAYYA BEYANNAME A

Nairobi, 3 (A.A.) — tayyareleri evvelki gün zerine paraşütlerle beya mışlardır. Paraşütlerden ortasına düşmüş ve dığ de Habeş hükûmet mer telif yerlerine inmiştir. namelerden Adova ve A mıştır.

Başka tayyareler, Mi Lihario üzerine beyan miş olduğunu bildirmişti

Cenubî Afrika tayyare ni önlemek istiyen üç İ yaresi hiç bir şey yapa Cenubî Afrika tayyare sayesinde İtalyan tayyar raf etmiştir.

* * *

Kartum, 3 (A.A.) — S marayı teslim için beya çekerek Asmaradan çıka ler, İtalyan kıtalarının nihayet vermek için emir bildirmişlerdir. Bu emrin maraya mı yoksa bütün ait olduğu henüz malûm halde, Asmaranın da te suretile diğer kollara bir kuvvetin ilâve edilmiş o şistanın tam işgalinin yak termektedir. İtalyan kuvv tün harp sahnelerinde uğ mağlûbiyetler serisi Erit şistandaki İtalyan kuvve neviyatı üzerinde büyük mıştır. Burada bazı kimse hatırlatmaktadır ki, Musa ka imparatorluğu ancak müş ve bu suretle tarihin ren imparatorluğu olmuş nasebetle Garibaldinin 18 diği şu sözler hatırlanma

"Bugünden itibaren İta şı silâha sarılacak İtalya sun,, Bu lânet bütün kuv lerin üzerine düşmüştür.

* * *

Kahire, 3 (A.A.) — İngiliz umumî karargâh ği:

Libyada, ileri kıtalar dabianın şimaldeki m zerine geri çekilmişlerdir reketi, düşman motörlü takip etmiştir.

Eritrede, büyük mik almmıştır. Bir çok düş de sarılmış ve yakalan yük miktarda top ve malzemesi iğtinam edil rekât, Asmaranın cenu vam etmektedir.

Habeşistanda, ileri k Adisababaya 290 kilo safede demiryolu üzerin yu işgal etmiştir. İler miz devam etmektedir.

Kahire, 3 (A.A.) — zetesinin hususî muha yor:

İngiliz kıtalarının yak siminden evvel Adissa Musavvaya gireceklerin edilmemektedir. Kuvvetl ki Afrikayı tedricen fet ken düşman Trablusgar vemet işareti göstermi Alman unsurlarının

— 24 —

VII — BEŞINCI KOL, ... LER YUKARI!

Şehir mi dedim? Hayır. Bu bir mahşerdi. Kıyamet gününde Allaha hesap vermek için toplanan insanlar zannetmem ki böyle bir izdihama sebep olabilsin.

Uzun bir banliyö caddesi gibi bir de şehrin merkezine geldiğim zaman işte böyle bir mahşer güniyle karşılaştım. Muazzam bir meydan bir miting halinde yaşıyordu. Ancak bu toplantıda kimse kimseyi dinlemiyor, kimse kimseyi anlamıyor. Bir zelzele, büyük bir yangın belki böyle bir izdiham yaratabilir. Birkaç küçük rütbeli asker seyrisefer idare etmek için şurada, burada yer almışlar. Bunların bağırmaları sesleri kısılmış kulakları sağırlaşmış. Bakıyorlar, Fakat görmüyorlar. Sizi dinlediklerini sanıyorsunuz, lâkin bir şey anlamıyorlar. Ağızlarındaki düdükler, otomobil, araba, insan kafilelerini idareye kâfi gelmiyor, çıldırmış gibi sağa sola koşuyorlar. Nakil vasıtalarını durdurup imkân nisbetinde yorgun kadınları, çocukları yerleştiriyorlar. Fakat izdiham biraz olsun azalmıyor. Bu insan tufanı sanki yerin dibinden kaynıyor. Havayı toz ve benzin dumanından müthiş bir sis tabakası kaplıyor. Bazan nefes almak güçleşiyor. Bu mahşer içinde biribirini arıyan insanlar da var: Anasını kaybetmiş çocuklar, evlâdını arıyan analar babalar, arkadaşını soran arkadaşlar... Her tarafta korkuyla büyümüş gözler, heyecandan sarkmış ağızlar, üzüntü ile çırpınan kollar bu meydana, görünmiyen zebanilerin durmadan karıştırdığı bir cehennem kazanı manzarasını vermiş.

Meydanın ortasında, küçük bir tepecik tarhının parmaklığı etrafında, bir dolap beygiri gibi başı yerde mütemadiyen dönen bir delikanlı gördüm. Tıpkı o dolap beygiri gibi gözleri bağlıydı. Hiç bir söz söylemiyor. kimseden bir şey istemiyor, elleri pantalon cebinde, sade o parmaklığın çevresini dolaşıyor. Kimse ona bakmıyor. Niçin böyle gözleri bağlı olduğunu sormuyor. Neden bu parmaklığın etrafında döndüğünü anlamak istemiyor.

Kimsenin başkasına acıyacak, hem cinsinin, vatandaşının, komşusunun, hattâ ailesinin derdini neylaşacak vakti yok. Bu zavallı genç, şüphesiz bir mecnundu. Belki bir bombardımanda yaralandı; belki de yolda bir kaza geçirdi, bir otomobilin altında kaldı. Bunlardan kime ne?! İnsanlık duygularının afetzede olduğu böyle bir cemiyet bünyesinde artık kanunlar işler mi? Bu çocuğun felâketinden kim mesul olacak ki... Bu biçare, yatağından taşan bu muazzam nehre i lâhlarını gazabını teskin etmek için atılmış bir kurbandır. Onu kader seçmiş. Kaderine razı olacak...

Keşke Orlean'a girmeseydim! Keşki bu büyük şehri bu halde görmeseydim. Dağ başında kalmış bir adamın yalnızlığı, çölde kaybolan bir kafilenin açlığı, yusuz ıstırabı pek tabiîdir.

Göz, bunları aykırı görmez. Fakat büyük bir şehrin, bir medeniyet âbidesinin bu hali, evlâdını tanımıyan çılgın bir anaya benziyor; insana öyle bir yadırgama, öyle bir gariplik hissi iyor.

Vakit geçirmeden buradan çıkmalı... Kırlara, dağlara kaçmalı. Oraların yalnızlığında, vahşetinde hiç olmazsa bir sükûnet var. Her tarla, her tepe sizi hürmetle dinliyor ıstırabınızı paylaşıyor gibi geliyor. İnsanların bu kadar biribirinden uzaklaşabileceğini unutmak lâzım.

Böyle düşünerek Luar nehri köprülerine kadar indim. Bu köprüleri de geçince artık şehirden çıktım sayılır.

Rıhtımda birçok askerler bir şeyler yapmakla meşguldü. Bunların istihkâm kıtalarından olduğunu anladım.

Onları seyreden halk arasında yaptığım ufak bir tahkikat, askerlerin ne yapmak istediklerini bana anlattı:

Alman ordusu yetişmeden evvel köprülerin uçurulması emredilmiş. Köprü ayaklarında yapılan yuvalara dinamit paketleri yerleştiriliyordu.

Elektrikli tertibatla biribirine bağlı olan bu dinamitler, istenilen anda bir elin tek bir hareketiyle patlıyacaklar, muazzam taş ve demir kütleleri bir anda havaya uçacak.

En yakınımdaki köprünün üstüne çıktım. Dinamit yuvalarını iyice görmek merakiyle korkuluğun dışına, suya doğru eğildim. Askerlerin, köprü ayakları etrafına kurulmuş asma iskeleler üstünde çalıştıklarını gördüm. Fakat dinamitle köprü atmak ilmi hakkında en ufak bir fikir bile edinemedim; çünkü bulunduğum yer çok yüksekti. Fazla bir şey görünmüyordu.

İlmî merakımı tatmin edemiyeceğimi anlayınca yoluma devam etmiye karar verdim. Etrafıma bakmarak, nehrin akışını seyrederek, ağır adımlarla karşı sahile doğru yürümiye başladım.

(Devamı var)

Tarihten:

Robespiyer ve bir ders

Biri anlatıyor ve diyor ki:

— Diktatör kelimesini diyordu, insanlar bugünkü kadar hiç bir zaman nefretle karşılamadılar.

Öbürü cevap verdi:

— Bilâkis, dedi. Tarihin her devri en müthiş diktatörleri görmüştür. İsim saymağa lüzum yok, her hükümdar, hattâ ruhani reisler bile birer diktatördü.

Robespiyeri hatırladım.

Fransız ihtilâlinin adı kanla yoğurulmuş bu diktatörünün mücadele ve ölümü tarihin cidden ibretli sayfalarındadır. Onun parolası şu idi:

— İleri, daha ileri, her zaman ileri.

Ve Robespiyer ileri gitmek için mutlaka kan akıtmak lâzım geldiğine kanidi. Ondan korkmayan, ürkmiyen yoktu. En yakın ahbaplarını, arkadaşlarını idam etmekten çekinmiyordu. Diyorlardı ki:

— Kimse Robespiyeri mağlûp edemez, ona karşı gelemez..

Bir gün mecliste maliye nazırını itham etmişti. Maliye nazırı, bu ithamın kendisini giyotine götüreceğini anlayınca pervasını attı ve:

— Millet meclisini haysiyetten düşüren Robespiyerdir. Bu fenalıklara karşı geldim. Siz hükmünüzü veriniz. Dedi.

Mebuslardan biri:

— Maskeler aşağı.. diye bağırdı ve ilâve etti:

— Ben fikir hürriyetine malik değilsem. sükûtumla bir harisin cinayetlerine âlet olmak istemem. Cesedimle hakkın yükselmesine basamak olmak istiyorum.

Meclisteki bu heyecan müthişti. Cesaret gösterip söz söyliyenler, ölümü gözo alabilenlerdi. Mecliste, en arka sıralarda iki mebus vardı .Onlara "Sünepe,. diyorlardı. Çünkü bu iki mebus, o zamana kadar ne denmişse:

— Peki.. diye mukabele etmişlerdi.

Kararı onlar verdiler. Ayağa kalktılar ve:

- Tevkif, tevkif.. diye haykırdılar.

* * *

Robespiyer Dantonu giyotine gönderdiği vakit halk başı kesilenle beraberdi. Danton cellâda:

— Bu kafayı halka göster. Bu, zahmete değer.. demişti.

Dantonun başı kesildiği vakit dostları:

— Cumhuriyetin başı kesildi. demişlerdi.

Robespiyer giyotine götürülürken ayni halk:

— Yaşasın Cumhuriyet„ diye haykırıyordu.

Büyük diktatör, darbeyi hiç beklemediği bir anda ve en yakınlarından yemişti.. Ne ibret verici bir tecelli.

N. A.

EVLENME

Borsa muhasebe şefi Galip Bumin'in kızı Bayan Enise Bumin ile merhum Yarbay Hilmi Engin'in oğlu Sabahattin Engin'in düğünleri dün gece Tokatlıyan salonlarında yapılmıştır. Genç evlilere saadetler dileriz.

Avrupalı bir seyyahın başından geçenler:

Korkunç âyinler

ÇİFTE ATEŞ ÂYİNİ

Vahşilerin kayığı Ogue'nin kumlu sahiline saplandığı ve Avrupalı keşşafa kılavuzluk eden zenci tekneyi karaya çekmiye çalıştığı sırada ormandan müthiş çığlıklar işitildi. Avrupalı seyyahla zenci kulak kabarttılar sonra merak ederek ormana doğru koştular.

Fakat ağaçların seyrekleştiği bir noktaya varır varmaz oldukları yere mıhlanıp kaldılar. Yüzlerini, gözlerini korkunç bir şekilde boyamış ve vücutlarını deriler, ve hayvan tüyleriyle süslemiş, belle..ne hayvan kuyruklarından kuşaklar yapmış bir sürü vahşinin insana benziyen büyük bir taşın karşısında çılgın bir dans yapmakta olduklarını görmüşlerdi.

Kılavuz zenci korkarak:

— Baguö! diye mırıldandı ve kaçmıya hazırlandı. Fakat Avrupalı keşşaf hemen kolundan yakalıyarak kaçmasına mani oldu.

Baguö, mabutlara tapan zenci büyücülerin gizli ayinlerini yaptıkları yerlere verilen isimdir. Bir Baguö görmek kolay kolay bir Avrupalıya nasip olmaz!

BİR MAHKÛMİYET KARARI

Malûm olduğum veçhile vahşi kabileler kendi yaptıkları veya mukaddes saydıkları mabutlara taparlar.

Kısaca, puta tapanlar diye anılan bu vahşi ırkların mabutları umumiyetle bir heykel, bir taş, bir hayvan, bir ağaç vesaire olabilir. Din adı verilemiyecek olan putperestlik ekseriya gizli ve kanlı ayinler icabettirir. Hem..sin zannettiğinin hilâfına olarak bu mabutlar putperestlerin ilâhları olmayıp, ilâhlar ile kendileri arasında bir mutavassıttırlar. Ve ancak baş büyücü tarafından yapıldığı takdirde veya onun tavsiyesiyle mukaddes addedilebilir. Eğer mabut baş büyücü tarafından yapılmamış veya tavsiye edilmemişse hiç bir kıymeti yoktur.

Diğer taraftan baş büyücü diğer büyücüler tarafından seçilir. Büyücüler ayinlerini ekseri ormanların veya mağaraların en gizli yerlerinde hemcinslerinden uzak olarak yaparlar. Büyücü mertebesine yükselmek için insan denen mahlûkun büyük işkencelere katlanması icabeder. Ve bu işkenceler sonunda ya ölür veya o mertebeye yükselir.

Bu işkencelere tahammül edemiyenkimse büyücü mertebesine yükseltilemiyeceği gibi gördüğü şeylerle büyücülerin kerametlerini meydana vurmaması için öldürülür.

Aynı sebepler yüzünden istiyerek veya istemiyerek Baguö. yü keşfeden her insan derhal öldürülür. Onların mukaddes ayinlerini icra ettikleri yeri ve bilhassa bu ayinlerde yapılan şeyleri görenlerin cezası ölümdür. Zenci kılavuz ile Avrupalının bu bakımdan hayatlarının tehlikede olduğuna süphe yoktu. Fakat böyle bir manzarayı görmek bahasına Avrupalı hayatını tehlikeye koymayı göze almıştı.

Vahşi büyücüler kendi âyinlerini âdet hilâfına seyreden bir Avrupalı ile bir Zenciyi ağaçlara bağlıyarak yakmağa başladılar.

Büyücü namzedi, insana çok az benziyen taş heykel kenarına oturtulmuş, üzerine Bubu adı verilen beyaz bir örtü örtülmüştü. Yüzü görülecek bir manzara arzediyordu. Çok zayıf bir halde idi ve yanakları çukurlaşmıştı. Sihirlenmiş gibi önüne doğru bakıyor, kolları ve bacakları tir tir titriyordu.

Açlık ve ilk meşakkatler kendisini bu hale getirmiş bulunuyordu. Ayaklarının dibinde, toz haline getirilmiye hazır bir sürü insan kemiği bulunmakta idi: Bunlar kendi ecdadının kemikleriydi. Etrafını çevreleyen on iki büyücü, ara sıra canhıraş feryatlar koparırak taş mabudun etrafında zıplayıp duruyorlardı.

Avrupalı ile kılavuzu ağaçların yaprakları arasından bu müthiş manzarayı seyrediyorlardı. Zavallı zenci, yaptığı işin cezasının ölüm olduğunu bildiği için korkudan titremekten kendisini alamıyordu. Fakat olan biteni de seyretmekten vazgeçemiyordu: Memnu olan her şeyin insanları kendine çektiği gibi!

Fakat bu manzarayı uzun müddet seyredemediler: Büyücülerden biri yaprakların arasında onları görerek müthiş bir çığlık kopardı.

Zavallılar hemen kaçmıya koyuldularsa da hiddet ve gazaptan ağızlarından köpükler saçan büyücüler az sonra kendilerini yakalamıya muvaffak oldular. Avrupalı seyyah karabinasını kullanmıya vakit bulamamış ve zenciyle beraber kıskıvrak bağlanarak kabilenin meskûn bulunduğu köyün meydanına götürülmüşlerdi.

Onlar, gördüklerinin cezasını hayatlariyle ödeyeceklerdi: Büyücülerin biribirlerine ateş manasına gelen "Güö" kelimesi fısıldadıklarını işittiler.

ÖLÜMLE KARŞI KARŞIYA

Güneş batmak üzere idi. Birkaç yüz vahşi, Monoton musikilerinin gürültüsü arasında çılgın bir dansa başlamışlar, deli gibi haykırışıyorlardı. Meydanlığın ortasında, yere çakılı duran bir metre yüksekliğindeki bir ağaç yağlanmıştı. Bu ağacın iki ucuna elleri arkada olarak Avrupalı ile zenci kılavuz bağlanmışlardı.

Bu "Çifte ateş" ayini idi. Bu ayin vahşilerin mahkûmlardan birini kül haline getirip öldürmesiyle neticelenecekti.

Sağ kalan mahkûm ise sonradan mukaddes heykel önünde kurban edilecekti. Bu ateşten kurtulan insan büyücüler tarafından mukaddes mabuda takdim edilmiye lâyık addedilirdi. Çılgın gibi danseden vahşilerden her biri yanan ateşe bir dal parçası atarak merasime iştirak ederken, büyücüler şikârlarının etrafında ayinlerine başlamışlardı

Güneş batmış, ateş etrafı aydınlatmakta idi. Rüzgâr, alevleri Avrupalının üzerine doğru sevkediyordu. Zavallı adam gayri ihtiyarî bir iki adım gerilemek isteyince ağacın öte tarafı duran zenciyi önünde duran ateşe doğru itmiş oldu. Ateşe yaklaşan zenci müthiş bir çığlık koparak gerileyince ağaç bu sefer Avrupalıyı ateşe yaklaştırdı.

Direk, mihveri üzerinde döndüğü için zavallılar kendilerini ateşten korumak için gerileyor ve neticede direğin öte tarafında bulunanı ateşe yaklastırmış oluyorlardı. Bu, canlı canlı ateşte kavrulmak istemiyen iki insanın müthiş savaşı idi...

Vahşiler heyecanlanarak feryatlarını arttırırlarken büyücüler sessizce ayinlerine devam et.

— Lûtfen sayfayı çeviriniz —

SPOR

İkinci küme terfi müsabakası

İstanbul Futbol Ajanlığından:

6.4.941 tarihinde yapılacak ikinci küme terfi maçı.

Fenerbahçe Stadı:

Saat 12 te Alemdar - Taksim. Hakem: Tarık Özerengin.

Yan nakem: Bahattin - Bülend.

Liseler futbol maçları

İstanbul Erkek Mektepleri Voleybol Lik Hey'eti Başkanlığından:

Bugün Eminönü Halkevi salonunda yapılacak maçlar.

Saha Komiseri: N. Tekil,

Yüceülkü - Hayriye saat 14,30 da. Hakem: Ahmet,

Ticaret - Muallim Mektebi saat 15 te. Hakem: Ahmet.

Bugün Beyoğlu Halkevi salonunda yapılacak maçlar.

Saha Komiseri: N. Örs.

Boğaziçi - Darüşşafaka saat 14.30 da. Hakem: Osman.

Işık - Haydarpaşa saat 15 te. Hakem: Osman.

Bir ihtiyar hastahaneden çıkınca öldü

Rafael oğlu 80 yaşında Mison adında bir ihtiyar geçenlerde bir taksiket tarafından yaralanmış ve Beyoğlu hastanesine yatırılmıştır. İyileşen ihtiyar dün hastaneden çıkarılmış, fakat yolda ölmüştür. Ceset morga kaldırılmış, tahkikata başlanmıştır.

HİKÂYE

Müthiş bir macera

Ferdi çok yeisli idi.

— Eğer, dedi ,benim başıma gelen maceranın bir benzerini hayatta olsun, romanlarda olsun bulabilirsen en büyük teselli vermiş olacaksın. Seni temin ederim ki bu kadar iç içe giren, bu kadar şaşırtıcı ve hayret verici macera yoktur.

Acele etme, anlatacağım. Çünkü anlatmak ihtiyacındayım. Yalnız söze nereden başlıyacağımı kestiremiyorum. Çok karışık..

Ferhundeyi tanırsın sanıyorum.. Meşhur zahire tüccarı Gümüşoğlunun karısı. Vaktile kız kardeşini himaye ettiğim için dost olmuştuk. Kardeşi öldükten sonra da görüşürdük. Bana dert yanardı. Kocası ihtiyar, yetmiş beşlikti. Kendisi henüz otuzuna girmişti.

— Ne yapayım, hakkım değil mi? çılgınlıklar yapmak istiyorum, der, manalı manalı yüzüme bakardı.

Bir akşam çok telâşlı bir halde bana geldi:

— Kâmil, dedi çok meyusum. Beni eğlendir, gezdir, içir, hayatın zevkini tattır.. Bıktım, usandım.

Otomobille Büyükdereye kadar uzandık. Birkaç kadeh içtik. Ferhunde tamamile açıldı:

— Kâmil, dedi. Ben senden ayrılmıyacağım. Bundan sonra ben seninim.

Şaşırmıştım. Ferhunde evli kadındı. Müthiş bir ıskandal olacaktı:

— Hayır, dedi sen hiç üzülme herşeyi ben yapacağım. Ve bu iş olacak.

Güzel Ferhundenin o anda üzerinde belki elli bin liralık mücevher vardı. Evine bir uğramakla birkaç yüz bin lisalık daha getirebilirdi. Bunu da yapacağını ima etti.

Üç gün üç gece Ferhünde ile çılgınca eğlendik. Onu daha iyi tanıdım, daha çok sevdim Ve alıştım. Fakat üçüncü günün akşamı ortadan kayboldu. Takip ettirdim. Evine dönmüş, kocası da hasta imiş.

— İyi kalbli Ferhunde diye düşündüm. Vicdanı razı olmadı, fakat her halde gelecek.

Onu iki sene bekledim. Kocası ölmüş, kendisi Adaya taşınmıştı. Bir aralık Avrupa seyahatine çıktı. İspanyaya kadar gitti. Sonra Nise döndü ve orada yaşamıya basladı.

— Bize hayrı kalmadı. Kimbilir ne maceralar yaşıyor. Sonu gelmez bir servete kondu. diye düşündüm.

Meğer ben ne saf adammışım. Ne kadar aldanıyor muşum. Ferhundenin iki yaşında bir çocuğu olduğunu, ben ondan ayrıldıktan iki sene sonra öğrendim. Keşke öğrenmeseydim veyahut, bütün öğrendiklerim bu olsaydı.

Ferhündenin çocuğu, benim de çocuğumdu.

— Ne.. Senin mi?..

— Hepsi bu kadar değil.. Ve onun benimle çılgınca evlenmesinin sebebi de bu idi. Kocası ölmede evvel ondan bir çocuğa miras konduğunu isbat edebilmesi idi..

— Anlamıyorum.. Bu nasıl şey?..

— Evet, biraz karışık, fakat çok basit. Gümüşoğlunun servetine konacak başkaları da vardı. İhtiyar bir hemşiresi ve onun da güzel bir kızı, Gümüşoğlu ölünce mirasa konacaklardı. Halbuki Ferhunde, muazzam serveti kimse ile taksim etmek niyetinde değildi. Bu parayı, Gümüşoğlunun yavrusu nam ve hesabına kendi cebine indirecekti.

— Olur şey değil..

— Dinle azizim, dinle.. İş gene bitmiyor. Böyle bir muvazaaya fecî şekilde alet olmam daha büyük facialara sebep oluyordu. Gümüşoğlunun hemşiresi ve hemşiresinin kızı sefalet içinde yaşıyorlardı. Müthiş bir vicdan azabı içimi kavurmıya başladı. Evet, onlara ben sebep olmuştum ve şimdi de derdlerine deva olmak boynumun borcu idi. Bir yolunu bulup aralarınagirdim.. Genç kızı iyi bir aylıkla yanıma kâtip olarak aldım. Onlara ev tuttum. Elimden gelen yardımı esirgemedim.

— Çok iyi kalblisin Ferdi. Bu hürmetinle günahlarını temizledin.

Bir kahkaha attı.

— Asıl faciayı anlatmadım, dedi. Korkunç faciayı..

— Gene mi?

— Bütün bunlar yanında sıfır kalır.

— Bir türlü anlıyamıyorum.

— Bir gün düşündüm. Bu kıza toplu bir para verip artık uzaklaştırayım. Zira onu her görüşte içim sızlıyor. Annesine bin lira verdim. Münasip bir lisanla anlattım. Kızının da evlenme yaşı geldiğini, İnşallah iyi bir kısmet bulacaklarını temenni ettim.

Kadıncağız:

— Halbuki biz Melâhatle başka türlü düşünmüştük, dedi.

— Hayrola...

— O sizden ayrılmak istemiyor.

— Ben de çok memnunum, fakat..

Kadının solgun yüzü kızarır gibi olmuştu.

— Hayır, dedi öylesi değil..

— Ne..

— Evet.. Anneciğim beni Ferdi beyle evlendir.. diyor.

— Aman hanım..

— Kızım ciddî hassastır, reddedildiğini duyarsa emin olun kendisini öldürür..

Evet azizim, bu kadın yalan söylemiyordu. Reddettim. Melâhat intihara kalkıştı. Güç halle kurtardık ve..

— Evlendin değil mi?..

— Maalesef azizim..

— Canım bunun neresi facia..

Ferdi hayretle yüzüme baktı. Müthiş bir ıztırap içinde idi:

— Ne diyorsun, dedi. Gümüşoğlu ile Ferhunde arasındaki yaş farkı bizimkinden eksik değildi. Tarih bir tekerrürdür.

AHMET REŞAT

Yeni Neşriyat :

İslâm - Türk Ansiklopedisi Muhitülmaarif

Bugün intişar eden 11 inci sayısı ahıret ve aile gibi mühim mevzulara tahsis olunmuştur: 1) Kur-an nazarında ahıret: Ömer Rıza Doğrul. 2) Din âlimlerine, filozoflara, mutasavvıfaya ve bazı mütefekkirlere göre ahıret: Profesör İsmail Hakkı İzmirli. 3) Âhir zaman hakkındaki haberlerin mahiyeti: Profesör Kâmil Miras, 4) İslâm hukukunda aile: Temyiz mahkemesi reislerinden Ali Himmet Berki.5) Misyoner ve müsteşriklerin yazdığı islâm ansiklopedisinin hata ve noksanları: Hüseyin Namık Orkun. 6) Birlik ve dua: Orhan Seyfi Orhun.

---

mekteydiler. Direğe bağlı olan zenci, Avrupalıdan daha kuvvetli olduğu için, zavallı seyyah sık sık ateşe yaklaşıyordu. Ayağındaki izci pantalonu, alevlerin tesiriyle tutuşmak tehlikesi arzediyordu. Bu tehlikeyi uzaklaştırmak için şiddetle kendisini geriye atınca direğin öte tarafında, artık insanlıktan çıkmış vaziyette olan ve ateşe düşmemek için adalâtının bütün kuvvetiyle ayaklarını yere mıhlayan zencinin mukavemetiyle karşılaşıyordu. Zavallıların her biri kudurmuş gibi yerlerinde tepiniyor, ağızlarından köpükler saçarak ateşe düşmemiye çalışıyorlardı. Bu anlarda zencinin adale kuvveti Avrupalıyı mağlûp ediyor, fakat adamın önünde mıhlı bulunan ufak kazıklar kendisine, ateşe atmasına mani teşkil ediyordu...

Biri ötekinin cellâdı olmasiyle nihayet bulacak olan bu hayat memat mücadelesinde ateşler gittikçe büyümekteydi. Seyyahın çizmeleri alevler içinde yanıyorlardı. Tabiî ayakları da yanıyordu. Bu büyük acı içinde ayaklarını kurtarmak için diz çöken Avrupalının bu sefer de başı ve saçları yanmak tehlikesi arzetti. Büyük bir kuvvet sarfederek kavrulan yüzünü arkaya doğru atıp var kuvvetiyle gerilemiye çabaladı. Fakat zenci mukavemet etmekteydi. Kavrulmuş olan kocaman ayaklarını yerde çakılı duran bir taşa iliştirmiş, dayanıyordu. Ara sıra biribirlerine dehşet içinde ve kindar nazarlarla bakıyorlardı. Avrupalı duyduğu büyük ıstırap karşısında vahşileşmişti. Korkunç çığlıklar ve boğuk sesler çıkararak ölümle sonuna kadar boğuşmayı göze aldı. Elbiseleri yanmıya başlamış ve etrafa yanan kumaş kokusu yayılmıştı.

Acı ve duman nefes almasına imkân bırakmıyordu.

Buna rağmen ağacı itmekten biran bile geri kalmıyordu. Yere sapladığı ayakları kıvılcımları öte tarafa atıyorlardı. Bu fevkalbeşer kuvvete dayanamıyan ağaç gerilemiye ve zenciyi tekrar ateşe yaklaştırmıya başladı.

KİM KAZANACAK?

Vahşiler müthiş çığlıklar kopararak tepiniyorlardı. Kim kazanacak? Herkes aklından bunu geçiriyordu. Ateşler içinde ayakları yanmıya başlıyan zenci bir insan hançeresinden işitilmemiş sesler çıkararak bağırıyordu...

Kim galebe çalacak?

Vahşi kütlesi üzerine anî olarak açılan bir yaylım ateş neticeyi belli etti. Büyücülerden biri ateşin içine cansız olarak yuvarlanmıştı. Anî bir sükût vakfesinden sonra vahşiler paniğe tutuldular.

Birçok silâh sesi ve bu arada ingilizce bağrışmalar işitildi. Kaçışan zencilerin peşine takılan birkaç İngiliz askeri ormanın içinde kayboldular. Biraz sonra Avrupalı seyyah ile zenci kılavuz ayakları ve vücutlarının birçok yerleri kavrulmuş olduğu halde, canlı olarak bağlı bulundukları ağaçtan çözüldüler.

"Çifte ateş ayini" hiç bir kurban vermemişti. Fakat Avrupalı seyyahın saçları yalnız yanmakla kalmamış, geçen bir saatlik kısa zaman zarfında tamamiyle beyazlaşmıştılar. *"Bazan bir saatlik bir korku insanı yirmi yaş ihtiyarlatırmış."* Bunu söyliyen, hatıratını ve yukarıdaki vakayı anlatan İngiliz seyyahıdır. *Me.*

Cezayir dayısının verdiği söz

(Baş tarafı 2 ncide)

İş bununla kalmadı. Ele geçirilen diğer Fransız esirleri de birer birer kaleye çıkarılıp topların ağızlarına konup atıldılar.

Bombardıman bir netice vermedi. Fransız donanması yerine çekilip gitti.

Yirmi Türk esirinin acısı kat kat telâfi edilmişti. Cezayir zindanları binlerce Fransız esirile dolmuştu. Koca, koskoca Fransız hükûmeti nihayet aman diledi. Fakat Dayı "Sözlerine güvenilmez,, diye reddetti. Korsanların vurgunu devam ediyordu. Fransa nihayet İstanbula saraya tavassut ricasında bulundu ve kapıcıbaşı ile bir Fransız mümessili 1684 senesinin nisanında Cezayire geldiler. Kapıcıbaşı padişahın selâmını getirdi ve tavasutta bulunarak Fransa ile Cezayir arasında 100 sene müddetle bir sulh mukavelesi yapıldı.

Vurgunlar canlarına tak dediğinden Fransızlar bu sefer sözlerinde durdular ve Marsilyadaki 20 Türk esirini serbest bıraktılar... Türk denizcileri bir kaç gün sonra Cezayire döndüler.

SON

Şubeye Davet

Kadıköy Askerlik Şubesinden:

Şubemize mensup 325 ve 326 doğumlu müslim ve gayri müslim ihtiyat erat talim için celp ve sevk olunacaklardır.

Bu doğumlar için toplanma günü 8 Nisan 941 Salı günü saat 9 dur. Eratın, sözü geçen gün ve saatte şubede hazır bulunmaları, Taşrada bulunanların derhal bulundukları yerin askerlik şubesine müracaatları, bu ilân davetiye yerine kaim olacağı, mezkûr günde müracaat etmiyenler hakkında askeri kanununun 90 ıncı maddesi tatbik edileceği ilân olunur.

* * *

Üsküdar Askerlik Şubesinden:

1 — 325 - 326 doğumlular (sağlam, sakat, islâm gayri islâm) bütün sınıflar talim için sevkedileceklerdir.

2 — Toplanma günü 8 Nisan 941 Salı günüdür.

3 — Bugünden sonra gelecekler bakaya sayılarak kanuni muameleye tâbi tutulacaklardır.

4 — Bu ilân davet mahiyetindedir Davet cetvelleriyle davetten haber olunmasını beklemiyerek toplanma gününde şubede bulunmaları ilân olunur.

* * *

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — Gerek askerlik yapsın ve gerek her hangi bir sebeple askerlik yapmasın talim maksadiyle 325 ve 326 doğumlular askere sevkedileceklerdir.

2 — Şubede toplanma günü 8 Nisan 941 Salı günüdür.

3 — 8 Nisan 941 de sevkedilecek bu erata elbise verileceğinden elbiselerini almak üzere arzu edenlerin 5 Nisan ve 7 Nisan günleri şubeye gelmeleri lâzımdır.

Bundan başka kendi vaziyetleri için bir şey sormak istiyenler de bu günlerde şubeye gelmelidirler.

4 — Toplanma günü gelmiyenlerin askerlik kanununun 90 ıncı maddesi mucibince ceza göreceklerdir. (4298)

KAYIPLAR

Edebiyat Fakültesinden aldığım pasoyu kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Yabancı Dil Kursları No. 102 Sadullah Gür.

* * *

268 sicil numaralı şoför ehliyetnamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Şoför Ahmet oğlu Tevfik Sarıgül İzmir - Sinekli Hamidiye mahl.de (35402

* * *

Liman idaresinden aldığım 941/1943 numaralı cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Küçükmustafapaşa Helvacı Ahmet sokağı 8 numarada Zekeriya Safoğlu. (35400)

* * *

Divriki askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

316 tevellütlü Divriki Zimiski köyünden Ahmet oğlu Mehmet Asher. (Emniyet Sandığı müstahdemlerinden). (35399)

Birinci Sınıf Mütehassıs

Doktor
Nuri Beller

Sinir ve Ruh Hastalıkları
Ankara Caddesi Numara: 71
Muayene saatleri: 16 dan 20 ye kadar

Petrol ofisi

15 Nisanda faaliyete geçiyor

Ticaret Vekâleti iaşe müsteşarlığına merbut petrol ofisinin 15 nisanda faaliyete geçeceği haber verilmektedir.

Bilindiği gibi hükûmet, bu teşkilâtı kurmakla halkın mübrem ihtiyaçlarının lâyıkı veçhile temin ve tesviyesi gayesini gütmektedir. Binaenaleyh, petrol ofisinin faaliyete geçmesi, memleketin zaten yolunda giden mevaddı müştalesi işinin bir kat daha intizamla cereyanının temini demektir. Bu maksatla Ankaraya çağrılan şehrimizdeki petrol ve benzin kumpanyaları direktörleri de, hükûmete icabeden izahatı vererek şehrimize dönmüşlerdir. Aynı zamanda petrol ofisi satış müdürü Nejad da şehrimize gelmiştir.

Haliç Şirketi Münakale Vekâletine devrediliyor

Haliç şirketinin münakale vekâletine devredilmesi hususunda yapılan teklif vekâlet tarafından muvafık görülmüştür. Bir heyet bugünlerde Ankaradan gelerek devir işlerini tetkik etmeğe başlıyacaktır.

Konservatuar icra heyeti konserler verecek

Alafranga musiki ve halk şarkılarile meşgul olan konservatuvarın icra heyeti tevsi edilmeğe karar verilmiştir. Bu hususta bütçeye tahsisat konmuştur. İcra heyeti tevsi edildikten sonra konserler verecektir.

Karabük fabrikası

Çivi imaline yarayan demir çubuklar çıkarıyor

Son zamanlarda şehrimize 170 ton çivi gelmiş ve tevzi edilmiştir. Diğer taraftan Karabük demir ve çelik fabrikaları da çivi imal edilmek üzere firmeşin tesmiye olunan demir çubuklar çıkarmıya başlamıştır.

İlk verilen 300 tonluk bir partiyi, önümüzdeki hafta içinde aynı miktarda bir parti daha takip edecektir. Karabük fabrikası, ihtiyaç nisbetinde çivilik demir çubuk çıkarmıya devam edecektir.

Ayrıca, Çekyaya ısmarlanan 350 ton çivi de yakında memleketimize gelecektir. Bun malları 18 martta yola çıkarıldığı haber verilmektedir.

Böylelikle, memleketin çivi ihtiyacı temin edilmiş bulunmaktadır.

İmar plânları

Eyüp kazasiyle, Kadıköy banliyö ve Boğazın Anadolu kısmının imar plânları belediye imar mjdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Şehir meclisinin bu devresinde müzakere ve kabul edilecektir.

Çocuk Hekimi
Ahmet Akkoyunlu
Taksim Talimhane Palas No. 4
Pazardan maada hergün saat 15 ten sonra. Telefon 40127

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatiz
Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derbal K
İcabında günde 3 kaşe alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ
HER YERDE PULLU KUTULARI ISRARLA İSTEYİNİZ

ŞİRKETİ HAYRİYEDEN

Hissedaranın Fevkalâde Toplantı İçin İkinci İçtima Davetnamesi

Şirketihayriye hissedarları umumî heyetinin 18 Mart 1941 Salı gü... fevkalâde ıçtimaında hazır bulunan hissedarların temsil ettikleri ... maye miktarına nazaran nizamname tadili için kanunen muktazi ... kere nisabı tahassül edemediğinden celse açılamamıştır. Bu itibarla ... sedarlar 26 Nisan 1941 Cumartesi günü saat on buçukta şirketin G... tada Fermenecilerde kâin merkezi idaresinde dahili nizamnamenin 9, 17, 26 ve 30 uncu maddelerinde tadilât icrası için ticaret kanunu ... 386 ncı maddesi hükümlerine tevfikan tekrar içtimaa davet olunur... İşbu içtimaa ticaret kanununun 385 inci maddesi mucibince bir hisse... malik olan hissedarların dahi iştirâke salâhiyetleri vardır.

Ruznamei müzakerat:

Ticaret Kanununun 389 uncu maddesi mucibince ilânı muktazi tadil metinleri:

Madde 9 — Şirketihayriye hisseleri kanuni ve mansub mirasçıları kanunu medeni hükümlerine tevfikan intikal eder.

Madde 16 — Şirket hissedarlarından olup da medeni hakları istimal ehliyetinden tamamen veya kısmen mahrum bulunanların hisselerin devir ve temliki kanunu medeni hükümlerine tâbidir.

Madde 17 — Hissedarlardan birinin ölümile hissesinin mirasçılarına intikalinde miras resmen tasfiye edilmemişse intikal muameleleri mirasçılar arasındaki iştirâk halinin müşterek mülkiyete tahavvülü üzerine yapılır ve yüz para varaka pahası alınır.

Madde 26 — Heyeti umumiyede hazır olan hissedarlardan her birinin mutasarrıf olduğu hisselerinin adedine göre beher elli hisse için bir rey itasına hakkı vardır. Bir şahsın asaleten (10) ondan ve vekâleten kendi hissesi de dahil olduğu halde (25) yirmi beşten fazla reyi olamaz. Mukavelede muayyen miktarda hisseye münferiden sahib olmıyan hissedarların biliçtima hisselerini bu miktara iblâğ ve aralarında birini mümessil tayin ederek heyeti umumiye müzakerelerine iştirak etmeleri mümkündür.

Madde 30 — Meclisi idare haftada bir kere içtima eder ve lüzum tahakkuk eylediği halde reisin daveti üzerine fevkalâde olarak toplanabilir. Meclisi idare reis ve âzasına verilecek ücretin miktarı heyeti umumiyece tayin olunur.

Türkiye KIZILAY CEMİYETİ

UMUMÎ MERKEZİNDEN:

Cemiyetimizin idaresinde bulunan Afyonkarahisar Madensuyu şişelerini koymak üzere asgari 7500, Azami 15000

Sandık yaptırılacaktır

Bu sandıkların tahta ve çivisi Cemiyet tarafından verileceğinden yalnız imaliyesi açık münakasaya konmuştur. Münakasa günü: 11 Nisan 1941 saat 14,30 da. Talipleri şartname ve şema için İstanbulda Mimar Vedat Caddesinde "Kızılay Hanında,, Kızılay Deposu Direktörlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

Universite Rektörlüğünden :

Fen fakültesinde Astronomi Döçentliği açıktır. Namzetlerin yabancı dil imtihanları 5 Haziran 941 tarihinde yapılacaktır. Isteklilerin sıhhat raporu, 5 fotoğraf, nüfus tezkeresi örneği ve ilmi hüviyetini gösteren fişleriyle "fişler tedris işleri kaleminden istenecektir.,,

2 — Haziran 941 tarihi akşamına kadar Rektörlüğe müracaatları. (2652)

Beyoğlu Tahsilât Müdürlüğünden:

Mari Solmazın hazineye olan borcunun temini tahsili için sahibi bulunduğu Beyoğlunda Şehit Muhtar mahallesinın Taksim Yağhane sokağında şarkan yol, şimalen yol ve 32 ve garben 2,32, cenuben yol ve 2 numara ile mahdut 28 metre miktarındaki eski 30, yeni 32 ve 32,13/1 sayılı ve 2380 liraya mukabil ipotekli bulunan bir bap kârgir hanenin ipotek fazlası tahsili emval kanunu hükümlerine göre satılacaktır.

Talip olanların 28.4.941 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 14 ten sonra Beyoğlu kaymakamlığında müteşekkil idare heyetine müracaatları ilân olunur. (2647)

KIZILAY CEMİYETİ

UMUMÎ MERKEZİNDEN:

Ankarada Kızılay umumi merkezi parkında çalışmak üzere

Müsteid bir bahçıvana lüzum vardır.

Taliplerin yeni postane civarında Kızılay deposu direktörlüğüne müracaatları ilân olunur.

İstanbul Asliye 9 uncu hukuk hâkimliğinden:

940/1400

Gülizar tarafından Tophanede Karabaş mahallesinde Karabaş sokak 3 No. da mukim Ahmet oğlu Ali aleyhine açmış olduğu boşanma davasında M. aleyhe gönderilen arzuhal sureti tebliğ ilmühaberine verilen şerhde adresinden çıkarak semti meçhule gittiği meşruhattan anlaşılmakla dava arzuhaline karşı on gün zarfında cevap vermesine ve mahkeme günü olarak tayin edilen 2.5.941 saat 10 a talikine de mahkemeye gelmesi veya bir vekil göndermesi aksi takdirde muhakeme gıyaben devam edeceğinden 15 gün müddetle ilânen tebliğat ifasına ve davetiye makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (35406)

Ticaret Vekâleti İç Ticaret Umum Müdürlüğünden:

Türkiyede yangın, nakliyat, hayat ve Kaza Sigorta işleriyle meşgul olmak üzere kanuni hükümler dairesinde tescil edilerek bu gün faaliyet halinde bulunan Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi bu kerre müracaatle Galata Acenteliğine şirket namına, yangın, nakliyat, hayat ve kaza Sigorta işleriyle meşgul olmak ve bu işlerden doğacak davalarda, bütün mahkemelerde müddei, müddeaaleyh üçüncü şahıs sıfatlariyle hazır bulunmak üzere Abdi Vehbi Dural'ı tayin eylediğini bildirmiştir. Keyfiyet Sigorta Şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25 Haziran 1927 tarihli kanunun hükümlerine muvafık görülmüş olmakla ilân olunur. (35404)

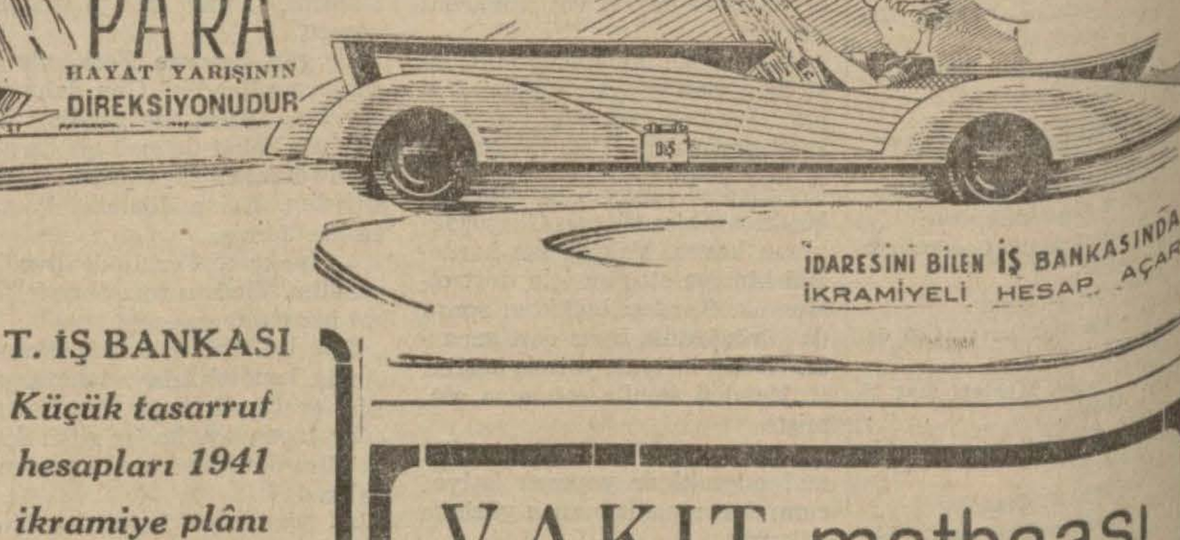

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA AÇAR
İKRAMİYELİ HESAP

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941 ikramiye plânı

ÇEKİLİŞLER: 4 Şubat, 2 Mayıs 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1	adet	2000	L.lık	= 2000.—	Lira
3	„	1000	„	= 3000.—	„
2	„	750	„	= 1500.—	„
4	„	500	„	= 2000.—	„
8	„	250	„	= 2000.—	„
35	„	100	„	= 3500.—	„
80	„	50	„	= 4000.—	„
300	„	20	„	= 6000.—	„

VAKIT matbaası

Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır.

Sahibi: *ASIM US* Basıldığı yer: *VAKIT Matbaası*
Umum neşriyatı idare eden: *Refik Ahmet Sevengil*